

Selvitys kulttuurialan kolmannen sektorin ammattilaiskentän toimintaedellytyksistä Turussa

Niina Niemi-Nagy &
Mette Karlsson
20.8.2018

SISÄLLYSLUETTELO

Tiivistelmä	2
1 Kulttuurilautakunnan avustus- ja apuraharakenne	4
1.1 Sopimuskumppanuus.....	4
1.2 Sopimuskumppanien avustusten hakeminen kaudelle 2019–2021	5
2 Turun kolmannen sektorin kulttuuri- ja taidealan toiminta	5
2.1 Tulorakenne	5
2.2 Kulurakenne.....	7
2.3 Kolmas sektori työllistäjänä	9
3 Parhaiten soveltuvat tukitoimenpiteet kentän toimintaedellytysten parantamiseksi	11
3.1 Kolmannen sektorin toimijoiden kehittämistavoitteet	12
3.2 Kolmas sektori kaupungin strategian tukijana	12
4 Tilojen toimivuus ja niiden hallinnointi	13
5 Markkinointi ja viestintäyhteistyö kaupungin kanssa	16
5.1 Verkkonäkyvyys	16
5.2 Tienvarsimainonta ja Led-taulut	17
5.3 Matkailun ja kolmannen sektorin toimijoiden yhteistyö.....	17
6 Kolmannen sektorin tukeminen lisäkoulutuksen avulla	18
7 Kulttuurialan kolmannen sektorin yhteistyö	18
7.1 Kentän laaja yhteistyöverkosto	18
7.2 Kolmannen sektorin vaikuttavuus valtakunnallisesti ja kansainvälisesti	19
7.3 Yhteistyö ja dialogi kaupungin kanssa	21
7.4 Kolmannen sektorin monimuotoinen rakenne	21
7.5 Ostopalvelut osaksi kaupungin palvelutarjontaa.....	22
8 EU -rahoituksen mahdollisuudet	23
9 Yhteenvedo	24

LIITTEET

Liite 1. Mitkä Turun kaupungin tarjoavat tukimuodot tai toiminnot ovat sopineet parhaiten nykyisen toimintanne tukemiseen?(Valitse kolme tärkeintä)

Liite 2. Mitkä Turun kaupungin tarjoamat tukimuodot tai toiminnot olisivat tulevaisuudessa parhaiten sopivat toimintanne tukemiseen? (Valitse kolme tärkeintä)

Liite 3. Mitä kaupunkisi strategisia tavoitteita tai linjauksia toimintanne toteuttaa?

Liite 4. Merkittävimmät yhteistyökumppanit toiminnassanne (=eniten yhteistyötä)?

Liite 5. Kuvaa lyhyesti organisaatiosi yhteistyö Turun kaupungin kanssa (esim. avustukset, tilat, hankkeet, ostopalvelut jne) sekä niiden merkitys organisaatiosi toiminnalle

Liite 6. Kysely kulttuurialan kolmannen sektorin toimijoiden toimintaedellytysten kehittämiseksi

Liite 7 Kulttuurilautakunnan sopimuskumppanit kaudella 2016–2018

Liite 8 Kulttuurilautakunnan avustus- ja apuraharakenne

Tiivistelmä

Tämä selvitys koskee Turun kulttuurialan kolmannen sektorin ammattilaiskenttää. Raportissa kuvataan Turun kulttuurialan kolmannen sektorin tämän hetkinen tilanne, nostetaan esiin kentän toiminnan kriittisimmät kehittämiskohdat sekä esitetään eri mahdollisuuksia tukea toimijoita aiempaa paremmin.

Selvitystyö toteutettiin Webropol –kyselynä (liite 6), joka lähetettiin 70:lle Turun alueen taide- ja kulttuuriorganisaatiolle. Vastauksia saatiin 36:lta taholta. Selvitys koskee ainoastaan kulttuurialan kolmannen sektorin ammattilaistoimijoita. Lisäksi materiaalina on hyödynnetty kulttuurilautakunnan sopimus-kumppanien (ks. luku 2) neuvotteluissa käytyjä haastatteluja. Selvitykseen haastateltiin Taiteen edistämiskeskuksen erityisasiantuntijaa Henri Terhoa sekä Turun yliopiston tutkijaa Sanna Forsellia.

Selvityksen kyselyssä ja haastatteluissa nousi esiin viisi kriittisintä kehittämiskohtaa:

- 1) toiminnan laajuuteen ja tasoon nähden riittävä perusrahoitus sekä rahoituksen vakaus
- 2) alan ammattilaisten toimeentulo
- 3) markkinointi- ja viestintäyhteistyön tarve kaupungin kanssa
- 4) toimitiloihin liittyvät kysymykset
- 5) kolmannen sektorin osaamisen tason nostaminen liittyen tuotteistukseen, markkinointiin ja rahoituksen hankintaan

Kyselyn vastauksissa sekä sopimusneuvotteluissa **tärkeimmäksi ja ensisijaiseksi** kolmannen sektorin toimintaedellytysten kehittämiskohdaksi nousi riittävän perusrahoituksen turvaaminen. Vastauksissa toistui huoli siitä, että rahoitus ei ole tällä hetkellä riittävällä tasolla. Suurimmalle osalle toimijoista perusrahoituksen tulisi osaltaan mahdollistaa vähintään osa-aikaisen ammattilaisen palkkaaminen, jolloin organisaation osaaminen toiminnan ja rahoituksen kehittämiseen voisi nousta riittävälle tasolle. Monessa organisaatiossa esimerkiksi markkinointi ja viestintä toteutetaan talkoovoimin, jolloin käytettävissä ei ole alan ammattiosajia.

Kulttuurilautakunnan avustusmäärärahat ovat olleet vuosia samalla tasolla kun taas alana kulttuuriala kehittyä ja toimijoiden vaikuttavuus on kasvanut merkittävästi. Tämän lisäksi kustannustaso on vuosien mittaan noussut. Toisaalta on huomioitava, että huolimatta aikojen kuluessa kaupungin kulttuuripalveluihin kohdistuneista budjettileikkauksista huolimatta ei kulttuurilautakunnan avustusmäärärahoja ole myöskään leikattu. Kulttuurilautakunta myönsi vuodelle 2018 apurahoja ja avustuksia Turun kulttuuri-

ja taidetoimijoille sekä taiteilijoille yhteensä 1 265 695 euroa. Suurimpien toimijoiden kanssa kulttuurilautakunta on solminut kolmivuotisen kumppanuussopimuksen. Näille 34:lle kumppanille myönnettiin tukea yhteensä 1 030 400 euroa. Vuonna 2017 näiden organisaatioiden tuottamat palvelut tavoittivat kerätyn kävijätiedon mukaan 709 000 kävijää. Kaupungin tuki yhtä kävijää kohden on näin ollen näiden organisaatioiden osalta keskimäärin 1,45 euroa.

Toinen selvitystyössä esiin noussut seikka on alan palkkataso ja alalla tehtävä palkaton työ. Haastatte- luissa ilmeni, että palkattoman työn määrä on korkea kulttuurialan ammattilaisten keskuudessa kaikissa työtehtävissä; hallinnossa, tuotannollisissa tehtävissä sekä taiteellisessa työssä. Suuri osa kolmannen sektorin toiminnasta toteutetaan työkokeilun, palkkatuen, erilaisten harjoittelujen tai vapaaehtoistyön voimin. Palkattomuus lisää vaihtuvuutta ja sitoutuneisuus työhön on lyhytaikaista. Tämä hidastaa toi- mintojen kehittämistä ja laajentamista. Tärkeää osaamista ja hyviä käytäntöjä katoaa työntekijöiden siirtyessä palkallisiin töihin muille aloille.

Kolmantena kehittämisen kohteena tutkimuksessa nousi esiin markkinointi- ja viestintäyhteistyö kau- pungin kanssa. Turun korkeatasoista ruokakulttuuria on jo osattu tuotteistaa osaksi kaupungin imagoa, mutta taidekentässä on paljon vielä hyödyntämätöntä potentiaalia. Turun laadukkaita kulttuuripalveluita voitaisiin käyttää vetovoimatekijänä myös matkailun näkökulmasta. Kehittämiseen tarvitaan aktiivista yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa sekä kulttuurialan riittävää resursointia.

Neljäntenä toimintaedellytysten kehittämisen kohteena selvityksen tuloksissa ovat tila-asiat. Selvi- tyksen mukaan kulttuurialan toimitilatilanne on melko hyvä. Joiltakin toimijoilta puuttuu kuitenkin asianmu- kaiset toimitilat joko kokonaan tai käytössä olevat tilat ovat puutteelliset tai epäsopivat toimintaan. So- veltuvien tilojen niukkuus vaikuttaa suoraan toiminnan volyymiin. Kun esimerkiksi erillistä harjoitusti- laa ei ole, rajautuu yhden tuotannon esityskausi kovin lyhyeksi seuraavan tuotannon harjoituskauden alkamisen vuoksi. Esityskauden lyhyys vaikuttaa luonnollisesti lipputulojen määrään.

Viidentenä kulttuurikentän toimintaa kehittävänä seikkana tulee huomioida alan toimijoiden osaa- misen lisääminen ja vahvistaminen mm. markkinoinnin ja yritys yhteistyön kehittämisessä. Kaupunki voisi osaltaan toimia kokoavana tekijänä ja yhteisten koulutustilaisuuksien järjestäjänä.

1 Kulttuurilautakunnan avustus- ja apuraharakenne

Turun kulttuurilautakunta myöntää avustuksia ja apurahoja turkulaisille yhdistyksille, työryhmille ja taiteilijoille taiteellisen sisällön toteuttamiseen. Pääpaino on ammattitaiteilijoiden tukemisessa.

Yhdistykset ja työryhmät voivat hakea avustuksia viidestä eri kategoriasta:

(Summat ovat ko. kategorian myönnettyt vuodelle 2018)

Toiminta-avustukset sopimuskumppaneille ja taiteen perusopetukseen	1 030 400 €
Toiminta-avustukset	76 500 €
Harrastustoiminta-avustukset	42 500 €
Projektiavustus	10 900 €
Projektit; hyvinvointi, osallisuus, yhteisöllisyys	9 900 €

Henkilökohtaisia apurahoja voi hakea kahdesta eri kategoriasta:

Taiteilija-apurahat	75 185 €
Aboa -työskentelyapuraha	20 309,40 €

Avustus- ja apurahakategorioiden kriteerit esitelty liitteessä 8.

1.1 Sopimuskumppanuus

Suurimpien toiminta-avustusta saavien ammattilaisorganisaatioiden kanssa kulttuurilautakunta on tehnyt kolmivuotisen kumppanuussopimuksen (ks. liite 7). Sopimuksessa lautakunta sitoutuu pitämään toiminta-avustuksen sopimuskauden ensimmäisen vuoden tasolla, mikäli lautakunnan avustusmäärärahaa ei leikata. Tämä tieto kolmen vuoden rahoitustasosta tuo kulttuuritoimijoille vakautta ja rauhaa toiminnan pitkäjänteisempään suunnitteluun. Käytännössä kaikki muut avustukset kulttuurin kentällä haetaan ja myönnetään aina vuodeksi kerrallaan.

Sopimuskumppanien kolmivuotinen kausi päättyy vuoden 2018 lopussa. Vuonna 2016–2018 sopimuskumppaneita on ollut 34 (ks. liite 7). Kulttuurialan innovatiivisen ja dynaamisen luonteen vuoksi uusia sopimuskumppaniehdokkaita tulee koko ajan lisää. Kulttuurilautakunnan avustusmäärärahat ovat pysyneet pitkään ennallaan, joten kentän kehittymiseen on vaikea vastata.

1.2 Sopimuskumppanien avustusten hakeminen kaudelle 2019–2021

Keväällä 2018 käydyissä sopimusneuvotteluissa 34:ää kulttuurilautakunnan kumppania pyydettiin arvioimaan, millaista avustussummaa organisaatio tulee hakemaan vuodelle 2019. Arvioitu yhteenlaskettu summa on 1 622 000 euroa. Näiden organisaatioiden yhteenlaskettu tuki vuonna 2018 on 1 030 400 euroa. Korotustarve siis suurimpien avustusta saavien osalta on miltei 600 000 euroa. Lisäksi tulee muistaa, että korotustarpeita on avustettavilla organisaatioilla myös muissa kulttuurilautakunnan avustuskategorioissa.

Vaikka summat ovat vielä arvioita, ne auttavat muodostamaan käsityksen sopimuskumppaneiden tuen tarpeesta. Yhden vähintään osa-aikaisen työntekijän palkkaaminen on välttämättömyys organisaatioille, joiden toiminta on säännöllistä ja ympärivuotista. Mikäli toimintaa ja rahoitus pohjaa halutaan kehittää, nousee osaavan työvoiman tarve.

2 Turun kolmannen sektorin kulttuuri- ja taidealan toiminta

2.1 Tulorakenne

Selvityksen haastatteluissa tuli ilmi kulttuurialan hauras rahoitusrakenne ja kentän haasteet saada toiminnastaan riittävästi tuloja toiminnan kulujen kattamiseen. Taulukosta 1 on nähtävissä kyselyyn vastanneiden tulojen ja menojen rakenne vuonna 2017.

Kaikkien vastanneiden yhteenlaskettu omarahoituksen osuus on yhteensä 1 459 622 euroa. Tämä koostuu muun muassa lipputuloista, tilojen ulosvuokrauksista ja muista palveluista saaduista tuloista kuten kurssien osallistumismaksuista. Summa on alle puolet palkkoihin (2 768 711 euroa) ja palkkioihin menevistä tuloista. Tilavuokriin organisaatiot käyttivät yhteensä 530 161 euroa, markkinointi- ja viestintäkustannuksiin 152 785 euroa ja materiaaleihin 124 059 euroa. Vastanneiden budjettien yhteenlaskettu summa on 4 214 455 euroa.

	Mini- miarvo	Maksimiarvo	Summa
Tulot			
Kuntien avustukset	0	30000	135869
Turun kaupungin kulttuurilautakunnan toiminta-avustus	0	108000	580400
Opetus- ja kulttuuriministeriön avustukset	0	328078	688156
Taiteen edistämiskeskuksen avustukset	0	170000	725038
Yritysyhteistyö	0	42586	82766
Muu omarahoitus	862	389500	1459622
Muut avustukset	0	100000	542604
Yhteensä (euroa)			4214455
Menot			
Palkkakustannukset	1975	450749	2768711
Tilakustannukset	580	140000	530161
Materiaalikustannukset	0	35816	124059
Markkinointi- ja viestintäkustannukset	0	23612	152785
Muut kustannukset	1000	216000	900194
Yhteensä (euroa)			4475910

Taulukko 1 Organisaationne vuoden 2017 tulot ja menot (€). Vastaajien määrä: 36.

Alan haasteena on rahoituksen lyhytjänteisyys ja epävarmuus. Tuet ja avustukset myönnetään yleensä vuodeksi kerrallaan. Tällä on pitkäjänteistä kehittämistyötä hidastava vaikutus. Tällä hetkellä valtion rahoituksen osuus on myös suhteellisen alhainen. Esimerkiksi Taiteen edistämiskeskuksen rahoitusten omarahoitusosuusvaatimuksia on nostettu, joka hankaloittaa pienempien toimijoiden rahoitushakua.

Moni vastaaja korosti sitä, miten riittävän tasoinen kaupungin rahoitus takaisi mahdollisuuden kehittää organisaatiota sekä sen tulonhankintaa. Vakaalla, riittävällä rahoituksella olisi mahdollista saada osaava työvoima hoitamaan hallinnollisia ja tuotannollisia töitä. Näistä tärkeimpinä olisivat muun rahoituksen hankinta niin julkiselta kuin yksityiseltä sektorilta. Kaupungin avustus nähtiin näin investointina organisaation toimintaan, jonka avulla muuta rahoitusta ja siten toimintaa kyetään laajentamaan.

Monet rahoittajat vaativat kulttuuriorganisaatioilta määrätyn tasoisen omarahoitusosuuden vastineeksi myönnettävälle tuelle. Mahdollisia budjettikohtia tähän vastinrahaan on melko vähän. Kaupungin avustussumma on merkittävä vastinraha monella toimijalla muiden rahoitusten hankinnassa. Näin ollen kaupungin tuki konkreettisesti mahdollistaa esimerkiksi valtakunnallisen ja jopa kansainvälisen rahoituksen tuomisen alueelle.

Julkisten rahoittajien lisäksi kulttuurikenttää tukevat yksityiset säätiöt ja rahastot. Näiden tuki on kuitenkin yleensä tarkoitettu projektiluonteiseen toimintaan, eikä säätiöiden avustuksia voi hakea perustoimintaan. Innovatiivisella kulttuurialalla syntyy toki tiheään uusia projekteja, mutta alan toimijoita rasittaa jatkuva hankkeiden kehittäminen rahoituksen keräämistä varten. Vähäisillä työvoimaresursseilla hankehallinnointi syö voimavaroja pitkäjänteiseltä toiminnan kehittämiseltä.

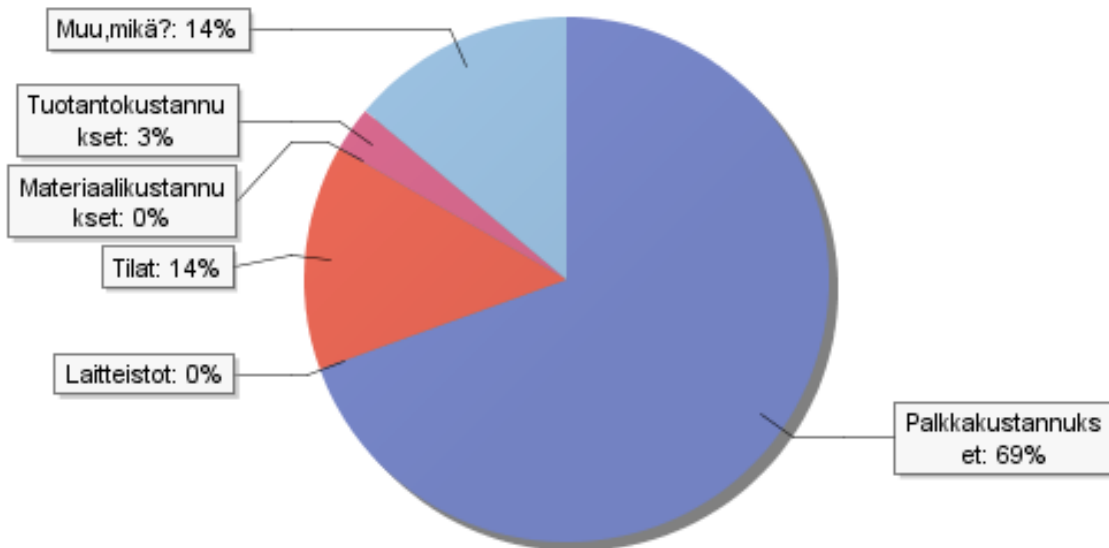
Kulttuurin välittäjäorganisaatiot ovat avainasemassa taiteilijoiden työllisyyden ja toimeentulon edistämässä. Manageri- tai agenttitoimintaan olisi siten kannattavaa panostaa koko kentän näkökulmasta. Nukketeatteriverkosto Aura of Puppets on palkannut toimintaansa nukketeatteriagentin, joka myy taiteilijoiden ja työryhmien esityksiä, kuten nukketeatterikiertueita ympäri Suomen. Myös Taidehalli -hankkeen Valokuvakeskus Peri ja Turun Taiteilijaseura suunnittelevat yhteisen taideagentin tai myyntitaitoisen tuottajan palkkaamista.

Taulukko 2 osoittaa, että yritys yhteistyön rahallisen tuen määrä on kyselyyn vastanneilla melko alhainen, kaikkien vastaajien yhteenlaskettu summa vuonna 2017 on 82 766 euroa. Haastatteluissa tuli ilmi, että avauksia yritys yhteistyöhön on tehty, mutta sitä ei ole koettu kovinkaan tehokkaaksi keinoksi rahoituksen hankinnassa. Yritykset lahjoittavat jonkin verran materiaaleja tai saattavat toimia yhteistyökumppaneina antamalla esimerkiksi tilansa käyttöön maksutta tai lainaamalla laitteitaan. Kokemuksien mukaan yritykset eivät ole kovinkaan aktiivisia toimimaan yhteistyökumppaneina kulttuurialalla. Eniten yhteistyötä tekevät erilaiset elintarvikealan toimijat ja ravintolat muun muassa festivaalien kanssa. Varsinaisen rahallisen tuen saaminen vaatii kuitenkin paljon työtä, eikä se tuota juurikaan tulosta. Rahoituksen keräämistä vaikeuttaa monin paikoin myös osaamisen puute.

2.2 Kulurakenne

Kustannuksiin liittyvässä osiossa kyselyyn vastanneista 69 % nimesi toimintansa suurimmaksi menoeräksi palkkakustannukset (kysymys 11: Mistä toimintanne suurin menoerä koostuu? kuva 1). Kolmannen sektorin toimijoilla onkin tärkeä rooli taidealan ammattilaisten työllistäjänä (ks. kohta 2.3).

Palkkakustannusten viedessä valtaosan taloudellisista resursseista jää tuotanto-, materiaali-, tila- ja laitekustannuksiin niukemmin resursseja. Moni vastaajista toi esiin sen, miten tuotantoprosessit ovat äärimmilleen hiottuja hallinnollisten ja tuotannollisten kulujen karsimiseksi.

Kuva 1 Toiminnan suurin menoerä. Vastaajien määrä: 36.

Kaikilta osin organisaatioiden ei ole mahdollista vaikuttaa kustannusrakenteen kehitykseen. Esimerkiksi suur tapahtumien taloutta rasittavat kiristyvät turvatoimitarpeet ja -vaatimukset. Suurtorin keskiaika ry järjestää keskiaikaisia markkinoita sekä joulumarkkinoita, joiden kävijämäärät ovat jatkuvasti kasvaneet. Kasvavat yleisömäärät kasvattavat turvallisuuskulujen lisäksi tapahtumien hygienia- ja siisteyskuluja. Turun suurtorin keskiaika ry:n tuottamien tapahtumien turvallisuus- ja hygieniapalveluiden kustannukset ovat nousseet 150 % vuodesta 2011. Kustannusten nousua ei voi kompensoida pääsylippu-iloilla, koska markkinat ovat pääsymaksuttomia. Turvallisuuskysymyksiin suhtaudutaan äärimmäisen vakavasti ja toimenpiteisiin panostetaan, mutta kohonneet kustannukset on kiristettävä sisällön tuotannosta ja palkoista. Kustannusten nousu on jarruttanut ohjelmiston kehittämistä sekä nykyisellään uhkaa ohjelmiston määrää, laatua ja saavutettavuutta. Toisaalta on huomioitava, että pääsymaksuttomina tapahtumina markkinat edistävät kaupunkilaisten tasavertaista mahdollisuutta osallistua kulttuuripalveluihin. Markkinoilla on myös merkittävä matkailullinen vaikutus. Oma kysymyksensä on myös mahdollisuus kasvattaa tulonmuodostusta maksuttomien tapahtumien pääsymaksullisilla osatapahtumilla. Tämä vaatii luonnollisesti vankkaa osaamista.

2.3 Kolmas sektori työllistäjänä

Kyselyyn vastanneiden palkkakustannukset olivat vuonna 2017 yhteensä 2,76 miljoonaa euroa. Samana vuonna yhteensä 1760 henkilöä työskenteli kyselyyn vastanneiden toiminnassa. Näistä noin puolet sai palkkaa tai palkkion työstään. Heistä suurin osa, 88 % työllistyi freelancerina tai keikkatyöläisenä. Osa-aikaisten osuus oli 11,5 % ja kokoaikaisten 3 % palkatusta työvoimasta. Palkattomiin työntekijöihin lasketaan mukaan harjoittelijat ja siviilipalvelustyöntekijät (4 % palkattomasta työvoimasta), TE-toimiston työllistetyt (11 %), sekä vapaaehtoistyöntekijät (83 %). Taulukko 2 esittää eriluonteisten työsuhteiden määrän vastaajien organisaatioissa.

	Yhteensä
Kokoaikaisesti palkattuna	27
Osa-aikaisesti palkattuna	76
Freelancer/keikkatyöläisenä	784
Harjoittelijoita/siviilipalvelusta suorittavia	43
Työllistettyjä	99
Vapaaehtoisia	731
Yhteensä	1760

Taulukko 2 Vuonna 2017 työskennelleiden määrä vastanneiden organisaatioissa, vastaajien määrä 35.

Henkilötyövuosia on vaikeampi laskea kolmannen sektorin kulttuurikentällä, koska työt ovat projektiluontaisia, osa-aikaisia tai ilmaistyövoimalla toteutettuja. Jälkimmäisistä yksittäisiin tapahtumiin rekrytoidut talkootyöntekijät on helppo laskea, mutta monet toimivat aktiivisesti kentän toiminnassa oman työnsä ohella. Esimerkiksi Oopperakammarin taiteellinen johtaja ei ole nostanut työstään palkkaa kahteen vuoteen, Jöötti ry, Nykykulttuuriyhdistys Suunnitelma B ry (B galleria), Runoviikko ry ja Turku Jazz ry toimivat hallinnollisesti ja tuotannollisesti vapaaehtoistyöllä tai satunnaisilla keikkapalkkioilla. Organisaatiot priorisoivat esiintyjien palkkioiden maksun, jolloin organisaation perustyöstä vastaaville ei kyetä maksamaan korvausta tehdystä työstä.

Vapaaehtoisuus kertoo syvästä sitoumuksesta taidetta kohtaan, mutta se ei tue kentän kestävästä kehitystä. Usein vapaaehtoistyötä tehdään silloin kun se soveltuu omaan elämäntilanteeseen parhaiten. Tämän vuoksi kulttuurialan organisaatiot ovat jatkuvan muutoksen alla. Palkattomuus lisää vaihtuvuutta tekijöissä ja sitoutuneisuus työhön on lyhytaikaista. Tämä estää toimintojen kehittymisen ja laajentumisen, koska organisaation tietotaitoa ja hyväksi havaittuja käytäntöjä häviää ihmisten vaihtuessa. Lisääntynyt vapaaehtoistyö uuvuttaa organisaatioiden toimijat ja ajaa heidät pahimmillaan hakeutumaan toi-

selle alalle töihin tai uudelleen kouluttautumaan alalle, josta toimeentulon ansaitseminen on mahdollista. Tällöin taidealan koulukseen käytetty ajallinen ja taloudellinen resurssi menetetään sekä henkilön itsensä että yhteiskunnan tasolla.

Kuten taulukosta 2 voi nähdä, osa-aikaisuus on kulttuurialan työntekijöillä kokoaikaista työsopimusta yleisempi työsuhteen muoto. Haastatteluissa tuli kuitenkin ilmi, että osa-aikaisesti palkatun henkilön tekemä työmäärä on usein kokoaikaiseen verrattavissa. Esimerkiksi Taidegraafikoiden, Kirjan talon, Turun Taiteilijaseuran ja Tehdas teatterin kohdalla työtunteja maksetaan toimintojen ylläpitoon ja hallintoihin korkeintaan 25 tuntia viikossa. Työmäärä on kuitenkin huomattavasti korkeampi, joten osa ammattilaisten työstä tehdään palkatta. Kirjan Talon toiminta on kehittynyt ja laajentunut niin merkittäväksi, että toiminnan jatkuminen vaatii toisen osa-aikaisen työntekijän palkkaamisen, vahvistamaan organisaation liiketaloudellista osaamista ja myyntiä ja markkinointia. Kuninkaantien muusikot ja Turku Jazz Orchestra työllistävät molemmat 50–60 henkilöä vuodessa freelancer- ja keikkatyöllä, palkattuina molemmilla on vain yksi osa-aikainen työntekijä. Turku Jazz ry on työllistänyt vuonna 2017 keikkatyöläisiä yhteensä 90 henkilöä. Yhdistyksellä ei ole yhtään vakituista työntekijää.

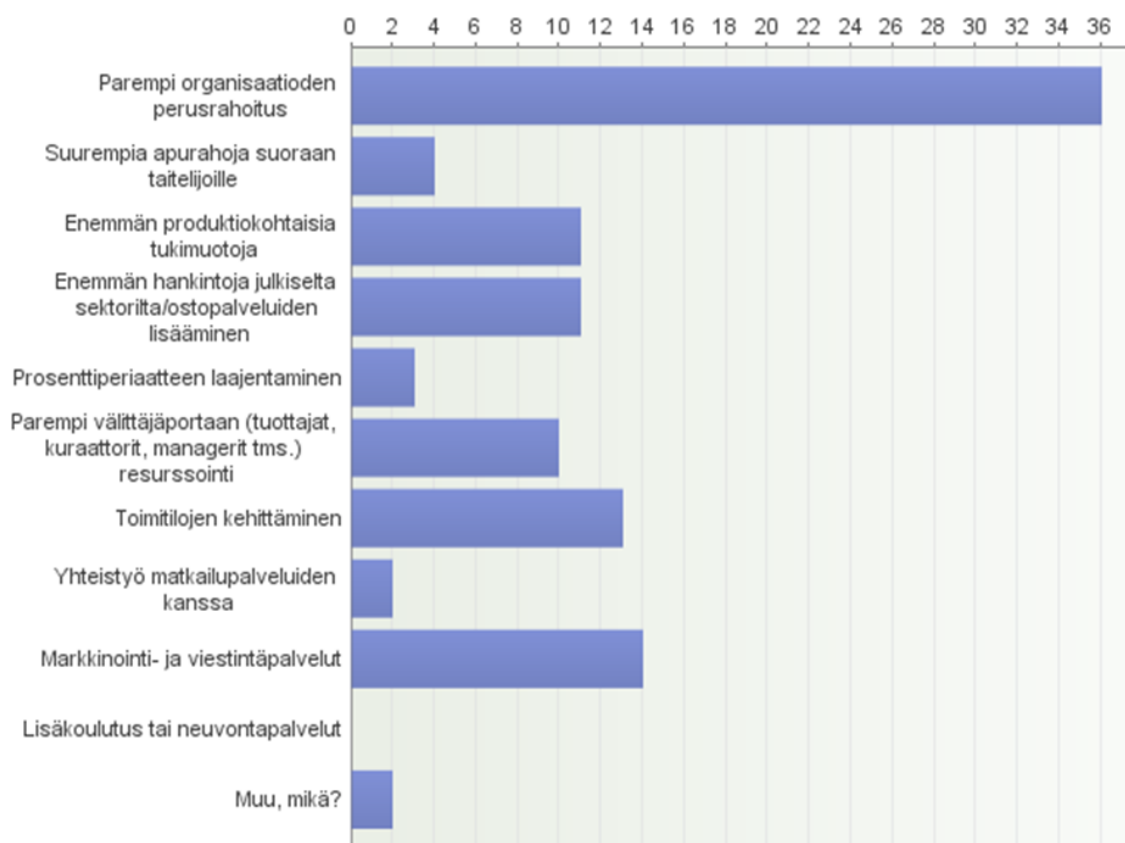
Kulttuurialalla työskentelee paljon henkilöitä myös palkkatuella työllistettynä. Lisäksi kolmannen sektorin toimijat voivat hakea Turku-lisää työllistämisen rahoitukseksi, jota pidettiin tärkeänä lisänä työllistämistoiminnalle. Työhön soveltuvan ja pätevän henkilön löytäminen on usein haastavaa. Henkilön tulee täyttää työllistämisrahan vaatimukset sekä kyetä organisaation tarjoamaan työhön. Palkkatukeen liittyy myös jatkuva henkilöstön vaihtuvuus, uudelleen koulutus ja tietotaidon katoaminen. Esimerkiksi Turun taiteilijaseura, Taidegraafikot ja Valokuvakeskus Peri ovat käyttäneet gallerioissaan palkkatuella työllistettyjä työntekijöitä. Työllistämisyksikön päätyttyä edessä on jälleen uuden henkilön rekrytointi ja perehdytys. Tämä kuluttaa organisaation resursseja. Turun kaupungin maksama Turku-lisä koetaan kuitenkin todella positiivisena. Ilman sitä monien toimintaa ei olisi mahdollista jatkaa.

Kulttuurialan kolmas sektori voisi olla merkittävä työllistäjä Turun kulttuurialalla. Haastatteluissa ilmeni halu kehittyä hyvänä työnantajana sekä tarjota innovatiivisia ja vakaita työpaikkoja. Myös työntekijöiden oikeuksista kannettiin huolta. Moni kulttuurialan keikkatyöläinen jää kokonaan ilman työterveyspalveluita tai muita työehtosopimukseen kuuluvia etuuksia, kuten palkallisia lomia. Palkkatasoa ei läheskään aina kyetä nostamaan työehtosopimusten edellyttämälle tasolle. Liian alhainen palkkataso ei houkuta päteviä alan ammattilaisia, jolloin organisaation kehitystä jarruttaa selkeästi osaamisen puute.

3 Parhaiten soveltuvat tukitoimenpiteet kentän toimintaedellytysten parantamiseksi

Kyselyssä pyydettiin vastaajia valitsemaan oman organisaation toiminnan kannalta kolme tärkeintä tapaa kaupungin tuen kohentamiseksi. Tärkeimpänä ja tehokkaimpana tukitoimenpiteenä pidettiin organisaatioiden perusrahoituksen nostamista (ks. kuva 2).

Markkinointi- ja viestintäyhteistyö kaupungin kanssa koettiin myös tehokkaana tukitoimintona, sen valitsi 14 vastaajista. Paremmin soveltuvat toimitilat olivat heti viestinnän jälkeen kolmantena, tämän valitsi 13 kyselyyn osallistunutta organisaatiota. Ostopalveluiden ja julkisen sektorin tekemien hankintojen lisääminen sekä produktiokohtaisten tukimuotojen lisäämisen valitsi 11 organisaatiota. Kohdassa ”muu mikä”, yhtenä vastauksena saatiin ehdotus festivaalien omasta rahoituskategoriasta. Osa festivaalijärjestäjistä kokee, että festivaalien tulisi olla omassa rahoitusluokassaan, koska varsinkin suurempien festivaalien toiminta eroaa monin osin muiden organisaatioiden toiminnasta.

Kuva 2 Kolme tehokkainta tukitoimintoa. Vastaajien määrä: 36.

3.1 Kolmannen sektorin toimijoiden kehittämistavoitteet

Kulttuurialan ammattilaisorganisaatioita yhdistää voimakas kunnianhimo ja halu kehittää toimintaansa. Kyselyyn vastanneiden kehittämistavoitteissa löytyi paljon samankaltaisuuksia. Taiteilijoiden toimeentulomahdollisuuksien kehittäminen, kuten palkkojen ja palkkioiden nostaminen suositusten vaatimalle tasolle sekä perusrahoituksen kasvattaminen olivat yleisimmät tavoitteet. Näitä halutaan edistää muun muassa lisäämällä taiteilijoiden ammatillista tukea, kehittämällä välittäjäpörrastoimintoja kuten myynti- ja agentuuripalveluita sekä jakamalla ammattiosaamista eri taiteen alan toimijoiden kesken. Lisäksi toimintojen vakinaistaminen ja pitkäjänteisempi suunnittelu, palveluiden entistä parempi saavutettavuus ja tämän kautta yleisömäärien kasvattaminen kuului monen organisaation tavoitteisiin. Nämä kaikki edistävät pidemmällä tähtäimellä toiminnan vakautta ja vaikuttavuutta.

Muita esiin nostettuja tavoitteita olivat mm. yleisötyön lisääminen ja yleisöpohjan kehittäminen sekä matalan kynnyksen toiminnan lisääminen erityisesti lapsille ja nuorille.

Kansainvälisyyteen haluttaisiin panostaa, mutta tämän mainittiin olevan realistista ainoastaan riittävillä resursseilla. Kolmas sektori tuottaa Turun alueella ennakkoluulottomasti monitaiteista kulttuuri- ja taidealan toimintaa, jossa voi nähdä kotimaisten ja ulkomaalaisten taiteilijoiden teoksia. Esimerkiksi residenssitoimintaa haluttaisiin lisätä, jolloin Turkuun olisi mahdollista tuoda kansainvälisiä ammattilaisia ja saada aikaan ammatillisen osaamisen vaihtoa erilaisten kurssien, luentojen ja keskustelutilaisuuksien kautta. Tämä edistäisi myös turkulaisen taiteen kentän vientiä.

3.2 Kolmas sektori kaupungin strategian tukijana

Kyselyssä pyydettiin kuvailemaan lyhyesti, miten organisaation toiminta tukee kaupungin strategiaa. Usean taide- ja kulttuuriorganisaation toiminta tukee kulttuurin saavutettavuutta Turussa ja tuottaa laadukkaita hyvinvointipalveluja kaupunkilaisille. Turku halutaan pitää kulttuurialan hyvinvointipalveluiden kärkikaupunkina. Eri taustaisten ja -ikäisten aktivointi kulttuurin pariin sekä vuorovaikutuksen lisääminen nähtiin arvokkaina asioina.

Kolmannen sektorin taide- ja kulttuuripalvelut elävöittävät kaupunkia. Moni mainitsi sopimusneuvotteluissa, että ilman kolmannen sektorin kulttuuri- ja taidealan palvelutarjontaa Turun alueen kulttuuritarjonta ei olisi niin monipuolista kuin se nyt on. Turku koetaan kulttuurikaupunkina, joka voisi hyödyntää

nykyistä paremmin kolmannen sektorin tuottamia kulttuuripalveluita kaupungin brändäyksessä. Monella vastaajalla esiin nousi kiintymys kotikaupunkia kohtaan sekä aito halu edesauttaa toiminnallaan ihmisten juurtumista kaupunkiin sekä lisätä kulttuurimatkaileijoiden kiinnostusta kaupunkia kohtaan.

Moni kolmannen sektorin taide- ja kulttuuripalveluiden tuottaja haluaa pitää toimintansa matalan kynnyksen palveluina. Pääsymaksujen pitäminen kohtuullisina on tärkeä seikka palveluiden tasavertaisen saavutettavuuden kannalta. Myös maksuttomille palveluille on paikkansa. Esimerkiksi Sanataiteyhdistys on pyrkinyt hinnoittelemaan toimintansa niin, ettei osallistumismaksu koituisi osallistumisen esteeksi. Sanataideyhdistyksen tavoitteena on ehkäistä lukutaidottomuutta sekä kehittää lukemista kouluissa. Kolmannen sektorin kulttuuriorganisaatiot ovatkin tärkeitä palveluntuottajia ja yhteistyökumppaneita monille turkulaisille peruskouluille.

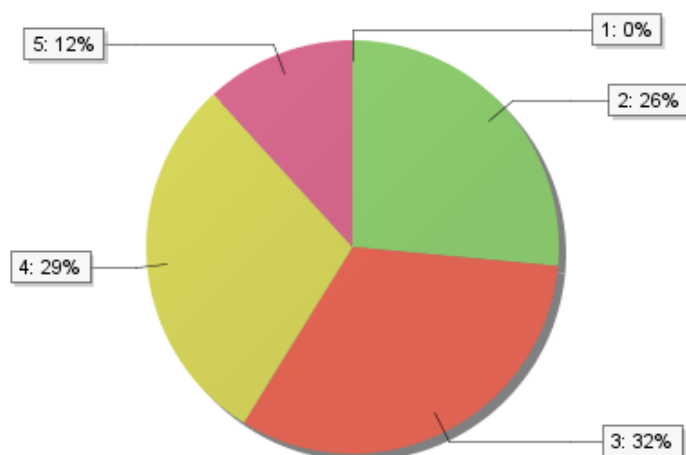
Vartiovuorenmäen kesäteatterin toiminnassa on tärkeää, että kulttuuri saavuttaa lapset. Kesäteatteri on tehnyt yleisötyötä satojen koululaisten kanssa, jossa lapset pääsevät maksuttomaan työpajaan ja tutustumaan teatterin toimintaan. Tavoitteena on myös järjestää maksuttomia taiteilijailtoja, joiden toivotaan aktivoivan potentiaalisia tulevia teatterikävijöitä. Tämän lisäksi gallerioiden lukuisat taidenäyttelyt sekä eri kaupunkifestivaalit kuten New Performance Turku Festival, Olohuone 306,4km² ja Runoviikko tarjoavat kulttuurielämyksiään myös ilman pääsymaksua.

Vastaajat toivovat kaupungin hyödyntävän strategiansa toteuttamiseen kolmannen sektorin toimijoiden ammattitaitoa, ottamalla heidät aktiivisemmin mukaan kehittämistyöhön ja palveluiden toteutukseen. Kulttuuripalveluiden saavutettavuus ja monimuotoinen sekä eloisa kulttuuritarjonta Turussa lisää asukkaiden viihtyvyyttä ja parantaa kaupungin kilpailukykyä asuinpaikkana. Yhdistämällä ennakkoluulottomasti julkishallinnon, Turun alueen yritysten ja kulttuurialan kolmannen sektorin toimijoiden osaamisen, kaupunki voisi kehittää myös kulttuurimatkaileu uudelle tasolle. Taidepalveluiden tasokkuus, kaupungin laaja-alaiset toiminnot ja yrittäjien liiketoimintaosaaminen antaisivat erinomaisen kasvualustan uusille taide-, kulttuuri- ja elämyspalveluille.

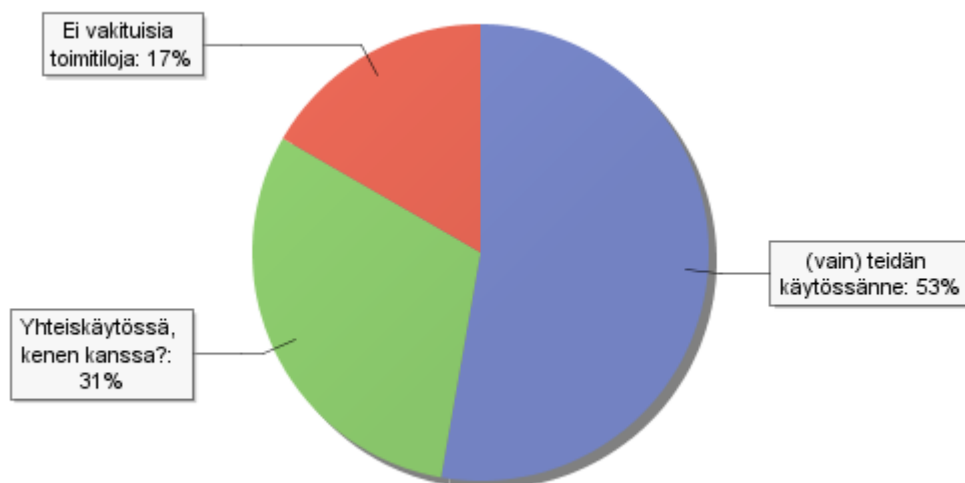
4 Tilojen toimivuus ja niiden hallinnointi

Vastaajilta kartoitettiin käytössä olevien tilojen toimivuutta pyytämällä arviota asteikolla 1-5, jossa 5 tarkoittaa erinomaista ja 1 huonoa. Kuten kuva 4 osoittaa, on kulttuurialan kolmannen sektorin toimitilojen tilanne yleisellä tasolla melko hyvä. Tilanteessa on kuitenkin parannettavaa. Kuva 5 kertoo, että

vain puolella kyselyyn vastanneista organisaatioista on vakituiset toimitilat. Lopuilla tiloja ei ole lainkaan (17 %) tai käytössä on jaetut toimitilat (31 %). Toisaalta kaikki toimijat eivät tarvitse vakituisia tiloja käyttöönsä.

Kuva 4 Tilojen toimivuus nykyistä toimintaa ajatellen (1 huono - 5 erinomainen) Vastaajien määrä: 34

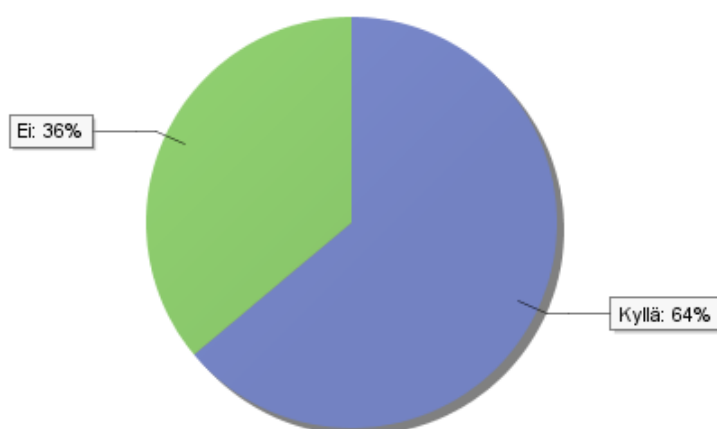
Kuva 5 Toimitilojen hallinta. Vastaajien määrä: 34.

Olemassa olevien tilojen haasteiksi mainittiin tilojen riittävyys toiminnan kannalta. Moni esittävän taiteen organisaatio toi esiin tilojen vähyyden vaikutuksen esityskauteen ja täten pääsylipputuloihin. Esimerkiksi TEHDAS teatterilla on kuusi ensi-iltaa vuodessa, joka on tämän hetken käytössä olevalla tilakapasiteetillaan maksimaallinen määrä ensi-iltoja. Erillistä harjoittelutilaa ei ole, joten eri ryhmien harjoittelu ja esiintyminen samaan aikaan on mahdotonta. Aurinkobaletissa on koetettu hankkia omarahoitusta vuokraamalla tiloja yksityisjuhliin tai muiden esityksiin. Tämä ulosvuokraustoiminta toisaalta rajoittaa tanssiteatterin omaa tilojen käyttöaika.

Osa toimijoista on ratkaissut tilakysymyksensä harjoittelemalla muiden tiloissa. Tällöin toiminta on suunniteltava tilan haltijan ehdoilla sekä itsestä riippumattomien muutosten uhalla. Jotkin organisaatiot korvaavat harjoitustilojen vuokran esiintymällä tilanhaltijan tilaisuuksissa. Esiintymistilaisuuksista syntyy kuitenkin kuluja mm. palkkioiden maksuina, joten tämän toiminnan kannattavuus on usein kyseenalaista.

Runoviikko on pyrkinyt löytämään tapahtumilleen maksuttomia tiloja. Tämän johdosta festivaalin tilaisuuksia järjestetään usein esimerkiksi ravintoloissa. Tässäkin on huomioitava tilojen toimivuus esitysten kannalta, ja harmillisen usein tila rajoittaa esiintyjää.

Yleinen toive kulttuurialan kolmannen sektorin toimijoilta on, että kaupunki voisi auttaa löytämään enemmän ja paremmin toimijoiden tarpeisiin vastaavia esiintymis- ja harjoittelutiloja. Tilavat, uudenlaiset ja helposti saavutettavat tilat mahdollistaisivat laajemman asiakasmäärän tavoittamisen, joka edesauttaisi yleisömäärän ja pääsymaksutuoton kasvattamista. Yhteinen, yhden tai useamman toimijan kanssa jaettava tila olisi monelle toimiva ratkaisu. Kuten kuvasta 6 voi havainnoida, kyselyyn vastanneista 64 % olisi valmis jakamaan toimitilansa toisen toimijan kanssa. Toimitilojen jakaminen koetaan kustannustehokkaaksi toimintamalliksi ja tilojen jakaminen lisää positiivista yhteistyösynergiaa. Yhteiset tilat voisivat tuoda myös uusia yhteistuotantoja, joka mahdollistaisi uusien kiinnostavien moni- ja poikkitaiteellisten tuotantojen tekemisen. Yhteistyön merkitys kulttuurialan toiminnoissa korostui monessa osa-alueessa.

Kuva 6 Valmiudet jakaa toimitilat toisen toimijan kanssa. Vastaajien määrä:32.

Kaikki organisaatiot eivät tarvitse vakituisia toimitiloja. Joillekin riittää toimistotila, ja itse sisällöt toteutetaan tapauskohtaisesti eri tiloissa. Toisaalta näiden tilojen etsiminen ja neuvottelemisen niiden käytöstä vaatii resursseja. Yhtenä ratkaisuna tilaongelmiin ehdotettiin haastatteluissa käydyissä keskusteluissa ratkaisuksi, että iltaisin vähällä käytöllä olevat julkiset tilat kuten koulut ja päiväkodit avattaisiin laajemmalle käyttäjäryhmälle.

5 Markkinointi ja viestintäyhteistyö kaupungin kanssa

5.1 Verkkonäkyvyys

Kaikki tapahtumien ja harrastetoiminnan järjestäjät voivat tiedottaa toiminnastaan Turun kaupungin tapahtumakalenterissa kaupungin verkkosivuilla, joka on linkitetty myös Visit Turku -sivustolle. Sopimuskumppanien on mahdollista tiedottaa toiminnastaan vapaa-aikatoimialan sähköisessä Kulttuurikortti-tiedotteessa, joka lähetetään kaksi kertaa kuukaudessa. Tämän lisäksi sopimuskumppanit huomioidaan mahdollisuuksien mukaan Turkuposti -lehden kalenteriosuudessa. Kolmannen sektorin toiminta on kuitenkin sen verran runsasta, ettei tarjolla oleva ilmoitustila Kulttuurikortin suorapostituksissa ja Turku-postin kalenterissa riitä kuin pienelle osalle toimijoista. Tämän vuoksi viestintäyhteistyöhön on toivottu lisäresursointia, joka mahdollistaisi paremman näkyvyyden myös pienille taidekentän toimijoille. Monen kolmannen sektorin toimijan koko toimintaan tarkoitettu budjetti on sen verran alhainen, ettei heillä ole mahdollisuutta maksaa esimerkiksi Visit Turku sivustojen verkkonäkyvyydestä tai painetun median mainoksista.

Kysyttäessä konkreettisia yhteistyöesimerkkejä viestinnässä, nousi monella esiin toive saada näkyvyyttä Turun sosiaalisen median kanavilla. Tällä tarkoitettiin valmiiden sisältöjen jakamista esimerkiksi Kulttuuria Turussa -kanavilla (Facebook, Instagram, Twitter, Youtube). Kulttuuria Turussa Facebook – kanavalla on yli 8000 tykkääjää, joten näkyvyys pienille kolmannen sektorin toimijoille olisi merkittävä. Kaupungin omalla Facebook – sivustolla on tykkääjiä yli 40 000. Olisikin hyvä pohtia, miten kaupunki voisi tukea taidekentän toimijoita sosiaalisen median kanavillaan ja miten tämä voitaisiin resursoida. Kolmannen sektorin toiminnan näkyvyys Turun sosiaalisen median kanavilla lisäisi Turun kulttuuri- ja taidetarjonnan valikoimaa kaupungin sivustoilla. Samalla kaupungin sosiaalisen median seuraajille pystyttäisiin tarjoamaan kiinnostava läpileikkaus Turussa tapahtuvasta tasokkaasta ja laaja-alaisesta kulttuuri- ja taidetarjonnasta. Laajasti kulttuuritarjontaa esittävä, vireä ja innostava sosiaalisen median kanava voisi kerätä nopeasti lisää seuraajia.

5.2 Tienvarsimainonta ja Led-taulut

Kulttuurialan toimijat kaipaavat näkyvää markkinointipaikkaa, jossa kolmannen sektorin toimijat voisivat mainostaa. Ehdotuksena tuli Led -taulujen hankinta, jotka sijoitettaisiin näkyvälle paikalle kaupungissa, kuten tienvarsiin tai johonkin keskeiselle paikalle keskustaan. Tauluja voitaisiin hyödyntää kulttuurialan kolmannen sektorin toiminnasta tiedottamiseen. Vaihtoehtoisesti voisi olla olemassa paikkoja osoitettuna, johon sopimuskumppanit voisivat viedä materiaaliaan, kuten julisteita tai banderolleja näkyville. Tällaisia voisi olla siltojen kaiteissa tai rakennustyömailla, joihin mainospaikat soveltuvat ympäristöään haittaamatta. Toisaalta Led -taulu olisi kaupunkikuvassa siistimpi ja helpommin hallinnoitavissa. Tauluihin voitaisiin varata sopimuskumppaneille ennalta määrätyn pituisia ajanjaksoja, jonka toimija voisi varata ja toimittaa materiaalit. Jollei kaupungilla ole mahdollisuutta ylläpitää toimintaa voisi sen ylläpidosta sopia kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Tienvarsi ja kaupunkimainonnalla saataisiin tavoitettua myös heidät, jotka eivät ole aktiivisia sosiaalisessa mediassa.

5.3 Matkailun ja kolmannen sektorin toimijoiden yhteistyö

Kulttuurimatkailijoiden parempi tavoittaminen ja heille kohdistettujen palveluiden tarjoaminen on monen toimijan tavoitteena. Tähän tarvitaan kuitenkin myös kaupungilta ja kaupungin matkailun edistämisenorganisaatiolta tukea, jotta toimijat pystyvät tavoittamaan tehokkaammin potentiaaliset asiakkaat. Moni kulttuurialan kolmannen sektorin toimija toivoi kaupungin mahdollistavan yhteistyön Visit Turku -sivuston ja matkailuneuvonnan kanssa. Visit Turku -palveluiden korkeat hinnat eivät sovellu useimman kolmannen sektorin toimijoiden budjettiin. Toimijoiden huolenaiheena on, ettei Turun alueen runsas ja tasokas kulttuuritoiminta välity kunnolla matkailijoille. Monilla kolmannen sektorin toimijoilla on kansainvälisiä tapahtumia, kuten festivaaleja, näyttelyjä ja konsertteja, joiden uskotaan kiinnostavan matkailijoita. Tällä hetkellä Visit Turku -sivuilla vieraileva henkilö ei saa kokonaiskuvaa aktiivisen kulttuurikaupungin tarjonnasta. Vireän kulttuuri- ja taidetarjonnan uskotaan monipuolisen ruokakulttuurin tavoin olevan usean eri-ikäisen ja taustaisen matkailijan kiinnostuksen kohteena. Kulttuurialan kolmannen sektorin palveluiden tarjonnan lisääminen sivustolle uskotaankin olevan Turun kaupungille ja matkailualalle etu sekä kilpailukykyinen vetovoimatekijä. Sen uskotaan antavan positiivinen mielikuva kaupungista ja lisäävän kiinnostusta kaupunkia kohtaan.

Kulttuurimatkailussa on vielä paljon kehitettävää Turun seudulla. Kulttuurialan kolmannen sektorin toimijoiden osaamisella voitaisiin luoda uusia, rohkeasti erilaisia palveluja ja tehdä kaupungin kulttuurimatkailusta edelläkävijä Suomessa. Kulttuuri- ja taidepalveluja voitaisiin kehittää kolmannen sektorin

kanssa eri kohderyhmille lapsiperheistä nuoriin ja aikuisiin sekä myös yrityksille, esimerkiksi kongressipalveluihin ja liikematkailun yhteyteen.

6 Kolmannen sektorin tukeminen lisäkoulutuksen avulla

Sopimusneuvotteluissa tuli ilmi, että kentällä olisi mielenkiintoa kaupungin järjestämään koulutukseen. Yksin ei organisaatioilla ole resursseja hankkia koulutuksia henkilöstölleen, joten kaupungin tukea kaivataan tässä asiassa. Esimerkiksi viestinnän nopea kehitys vaatii jatkuvaa osaamisen päivittämistä.

Myös tuotteistamisen ja markkinoinnin osaamisessa nähtiin kehitettävää. Kaupunki voisikin järjestää erilaisin teemoin koulutuspäiviä kolmannen sektorin toimijoille, joissa kerrottaisiin esimerkiksi keinoja sponsoriyhteistyön kehittämistä, sosiaalisen median hyödyntämisestä viestinnässä ja markkinoinnissa tai kulttuuripalveluiden tuotteistamisesta ja palvelumuotoilusta. Toimijat voisivat osallistua tilaisuuksiin omien kehittämistarpeidensa mukaan. Yhteiset koulutus- ja kehittämistilaisuudet olisivat myös mahdollisuus jakaa omaa osaamistaan muille toimijoille.

7 Kulttuurialan kolmannen sektorin yhteistyö

7.1 Kentän laaja yhteistyöverkosto

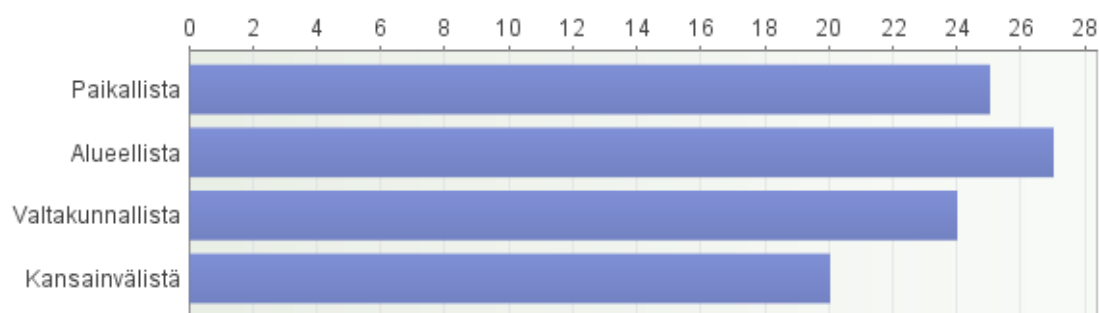
Kulttuurialan kolmannen sektorin yhteistyöverkostot ovat erittäin kattavat ja laaja-alaiset. Kolmannen sektorin toimijoiden yhteistyökumppaneina on paljon muitakin kuin taide- ja kulttuurialan toimijoita, kuten korkeakouluja, kaupunkeja, media-alan toimijoita, yrityksiä sekä erilaisia säätiöitä. Yhteistyökumppanuudet eivät myöskään rajoitu ainoastaan Turussa toimiviin organisaatioihin tai henkilöihin vaan monella on laajat valtakunnalliset ja kansainväliset yhteistyöverkostot. Koska kulttuurialan työ on projektiluontoista, myös yhteistyökumppanit vaihtuvat useasti projektien myötä. Liitteessä 4 on listattuna vastaajien tärkeimmät yhteistyökumppanit, joiden kanssa tehdään eniten yhteistyötä.

Turun alueen kulttuurialan toimijoiden sisäinen yhteistyö on alueellisesti aktiivista ja tiivistä. Erilaiset yhteistuotannot muun muassa tapahtumissa ja esityksissä ovat yleisiä, samoin tiedonvaihto ja tukeminen ammattiasioissa, kuten toisten avustaminen pätevä työvoiman tai luotettavien ja osaavien yhteistyökumppanien löytämisessä. Turun kulttuurialan kolmannen sektorin toimijat kokoontuvat säännöllisesti pitämään niin sanottuja toiminnanjohtajien aamukahveja, joihin on osallistunut myös vapaa-aikatoimialan kulttuurisihteeri Mette Karlsson sekä Taiteen edistämiskeskuksen erityisasiantuntija Henri Terho. Tapaamisissa puhutaan kulttuurialan ajankohtaisista asioista, jotka koskettavat vapaata kenttää,

kuten suunnitellaan yhteistyötoimintoja ja mietitään ratkaisuja mahdollisiin ongelmiin kulttuuritoimijoiden kentällä.

Yhteistyötä voitaisiin kuitenkin kehittää vielä paljon, jotta sen vaikutukset hyödyttäisivät laajempaa määrää kulttuurialan toimijoita sekä Turun kaupunkia. Tähän kentältä on toivottu kaupungin puolesta järjestettäviä tapaamisia, joissa käytäisiin avointa keskustelua kaupungin toimijoiden kanssa. Tämä auttaisi kolmatta sektoria ymmärtämään paremmin kaupungin tarpeita sekä toiminnan rakenteita ja he pystyisivät vastaamaan palveluillaan tehokkaammin kaupungin tarpeisiin ja reagoimaan nopeammin tuleviin toimenpiteisiin.

7.2 Kolmannen sektorin vaikuttavuus valtakunnallisesti ja kansainvälisesti

Kuva 7 Toimintamme laajuus on. Vastaajien määrä: 36.

Kuten kuvasta 7 voi havaita, usean kyselyyn vastanneen toiminta vaikuttaa laajemmin kuin vain Turun alueella. Sopimusneuvotteluissa tuli ilmi, että monen kansainvälinen ja valtakunnallinen toiminta ei ole vielä sillä tasolla, jolla sen toivottaisiin olevan. Syynä ei ole ammattitaidon tai verkostojen puute. Toiminnan laajenemista ja verkostojen hyödyntämistä rajoittaa yksinkertaisesti resurssipula. Ilman palkattua työvoimaa tai vain osa-aikaisen työntekijän voimin toiminta saadaan pidettyä paikallisena, mutta resurssit eivät riitä valtakunnalliseen tai kansainväliseen toimintaan. Kansainvälisten asiantuntijoiden tai taiteilijoiden lisääminen ohjelmistoon vaatii myös harkintakykyä, koska paikallisten palkkioiden ja matkojen maksaminen tulee huomattavasti edullisemmaksi. Toisaalta halutaan myös tukea paikallisia ja kotimaisia toimijoita työllistämällä heitä. Lisärahoituksella saataisiin tehtyä näkyvämpiä kansainvälisiä avauksia, jolla saataisiin Turun kaupungille myös kansainvälisesti näkyvyyttä.

Kansainvälinen yhteistyö, vuorovaikutus ja keskustelun ylläpitäminen on erittäin tärkeää taidekentän kehittymisen vuoksi. Kansainvälinen toiminta Suomessa vahvistaa kulttuurialan toimijoiden ammattitaitoa sekä tarjoaa laajemman pohjan käydä keskustelua taiteen avulla ja parantaa suomalaisten taiteilijoiden mahdollisuuksia saada omassa kotimaassaan tunnettuutta. Tämä vahvistaa myös suomalaisen taide-

kentän imagoa ulkomailla. Muun muassa Arte ry ja New Performance Turku – festivaali tuovat kansainvälisiä taidekuraattoreja Turkuun. Kuraattorien tuominen Turkuun on erittäin kustannustehokasta verrattuna siihen, että taiteilijat menisivät itse ulkomaille. Kuraattorien tullessa Turkuun taiteilijat saavat mahdollisuuden tutustua kansainvälisiin toimijoihin ja esitellä heille töitään omassa toimintaympäristössään. Näin voidaan mahdollistaa useamman eri taiteilijan vuorovaikutus kuraattoriin ja toisaalta voidaan antaa hänelle laajempi kuva turkulaisesta tai suomalaisesta taidekentästä. New Performance Turku kertoi kuraattorien tuomisen Turkuun tuoneen myös monia uusia avauksia suomalaisille taiteilijoille ulkomailla. Vuonna 2017 New Performance Turku toi Kamerunista kuraattorin New Performance Turku festivaalille ja tänä vuonna Länsi-Afrikkalaisessa biennaalissa on ollut 3 taiteilijaa kyseisen kuraattorin kutsumana. Aikaisempina vuosina suomalaisia taiteilijoita on kutsuttu muun muassa Belgiaan festivaaleille belgialaisen kuraattorin vieraillessa New Performance Turku festivaalissa. Turku Jazz Orchestra puolestaan kertoi toimintansa ja yhteistyönsä laajentuvan tulevaisuudessa Tukholmaan. Heidän tavoitteenaan on myös tuoda Suomeen ruotsalaisia musiikkialan ammattilaisia. Tämä lisäisi useamman Turun alueen toimijan mahdollisuuksia luoda yhteistyötä ja keskustella musiikkitaiteen alasta ruotsalaisten musiikkialan ammattilaisten kanssa.

Haastatteluissa ja kyselyissä tuli myös ilmi, että kolmannen sektorin taidetapahtumat vetävät runsaasti osallistujia eri puolelta Suomea ja ulkomailta. Toimijat kuten Aura of Puppets, Barker teatteri, Flame Jazz, Ilmiö ja Runoviikot ovat vielä pieniä toimijoita, mutta heidän toimintansa on valtakunnallisesti ja kansainvälisesti tunnettua. Flame Jazz, Aura of Puppetsin nukketheaterifestivaali Tip-Fest ja New Performance Turku Festival tuovat Turkuun vuosittain useita kansainvälisiä ammattilaisia, joita tullaan katsomaan eri puolilta Suomea. Suuremmista tai vakiintuneista toimijoista muun muassa Aurinkobaletti, Turun musiikkijuhlat sekä Arte ry vaikuttavat myös kansainvälisesti Turun kulttuuritarjonnassa.

Monet toimijat kiertävät Turun lisäksi myös muualla esiintymässä. Muun muassa Flame Jazz tekee Viking Line Gracella Jazz-risteilyjä, jotka tavoittavat runsaasti matkailijoita. Myös Aura of Puppetsin jäsenillä, Kirjan talolla, Key Ensemblella ja TEHDAS teatterilla on runsaasti ympäri Suomea kiertäviä esityksiä sekä joitain ulkomaan avauksia. Turun eloisa, kokeileva ja innovatiivinen kolmannen sektorin taide- ja kulttuuriala toimiikin hyvänä käyntikorttina myös Turun kaupungille. Kiertuetoiminta on tärkeää yleisötyötä, ja yksi mahdollisuus tulonmuodostuksen kehittämisessä. Toiminta on kuitenkin kaikilla vielä varsin pientä, koska rahoitus ei mahdollista resursointia laajempaan toimintaan. Niin kauan kun toimintaa tehdään vain osa-aikaisten voimin tai kokonaan vapaaehtoistyöllä, on järkevämpää keskittyä ydintoimintaan, eli Turussa tapahtuvaan toimintaan.

7.3 Yhteistyö ja dialogi kaupungin kanssa

Kulttuurialan kentän toimijoille mahdollisuus keskustella kaupungin edustajien kanssa on tärkeä. Kenttä kaipaa keskustelun ja yhteistyön rakennetta, jossa olisi mahdollista keskustella ajankohtaisista kulttuuri-politiittisista asioista. Dialogin ja konkreettisen yhteistyön avulla kenttä pystyisi myös paremmin vastaamaan kaupungin tarpeisiin ja toisaalta tiedottamaan tapahtumista tehokkaammin.

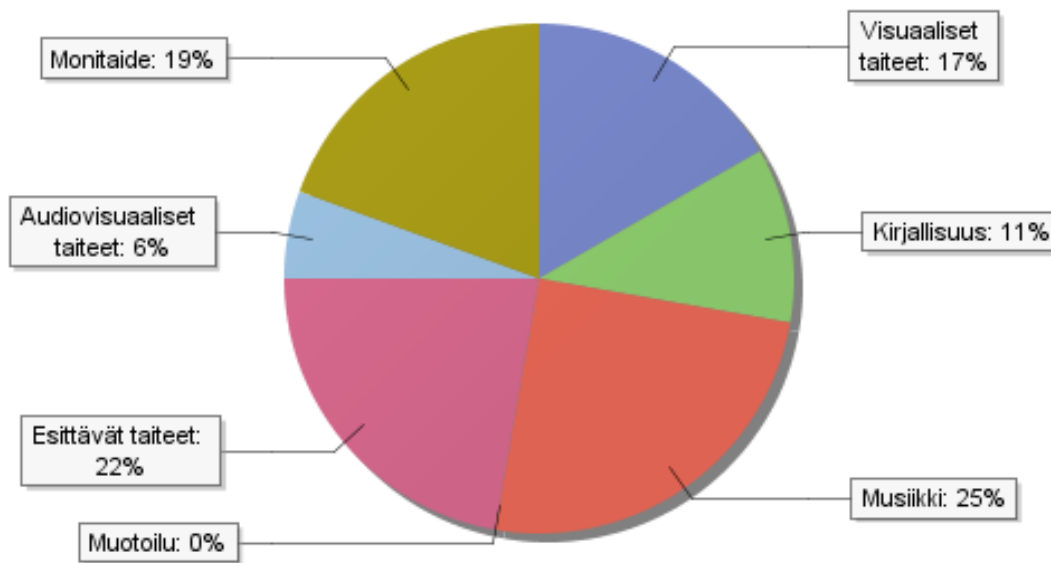
Taiteen edistämiskeskuksen erityisasiantuntija Henri Terho kertoi käyneensä keskustelua kentän toimijoiden kanssa siitä, että kolmannen sektorin toimijat toivovat kaupungin järjestävän enemmän mahdollisuuksia avoimeen keskusteluun. Kentän toimijat kokevat, etteivät tule kuulluksi ja toisaalta he haluaisivat kuulla enemmän kaupungin kulttuurialaa koskevista ajankohtaisista asioista. Ratkaisuna voisi toimia jonkinlainen järjestetty keskustelutilaisuus, johon kutsuttaisiin kolmannen sektorin kulttuuri- ja taidealan ammattilaisia sekä kulttuurilautakunnan jäseniä ja aiheen mukaan kaupungin virkamiehiä. Keskustelutilaisuus voitaisiin järjestää 1-2 kertaa vuodessa kaupungin toimesta. Sopimusneuvotteluissa toivottiin myös jonkinlaista kulttuurialan kolmannen sektorin ja kaupungin yhteistyöfoorumia, josta voisi pyytää tarvittaessa kaupungin toimijoilta lausuntoja ja keskustella avustusten jaoista. Tämä tehostaisi yhteistyötä ja mahdollistaisi avoimen keskustelun. Toisena vaihtoehtona toivottiin, että kulttuurisihteerille resursoitaisiin aiempaa enemmän työaika kolmannen sektorin toimijoiden tukemiseen ja heidän asioidensa edistämiseen.

Tutkija Sanna Forsell kertoi, että Cuporen ja Turun yliopiston tutkimuksissa nousi esiin tarve rakenteille ja vuorovaikutusmalleille, jotka tukevat kunnan ja kolmannen sektorin toimijoiden yhteistyötä. Yhteistyön kannalta on tärkeää, että kunta ja taidekenttä ymmärtävät toistensa toimintamallit. Kun kolmas sektori oppii tuntemaan kunnan käytännöt, toimijoiden on helpompi hahmottaa toimintaansa osana laajempaa kokonaisuutta.

7.4 Kolmannen sektorin monimuotoinen rakenne

Turun kulttuurin kolmannen sektorin toimijoiden monipuolinen ja korkeatasoinen ammattiosaaminen koostuu useasta eri taiteen alasta. Kuvasta 8 (Vastanneiden taiteenalat %) voidaan nähdä selvityksen kyselyyn vastanneiden taidealat pääpiirteittäin. On kuitenkin tärkeää ymmärtää taidekentän moninaisuus. Moni kaavioissa esitetty taiteen ala jakautuu lukuisaan eri taiteen suuntaukseen. Esimerkiksi esittävän taiteen ryhmään kuuluu näyttämötaide, eli teatteri ja nukketeatteri sekä tanssitaide. Kirjallisuuden valineisiin kuuluu sanataiteen ja eri kirjallisuusalan toimijoita kun taas visuaaliseen taiteeseen vastanneiden joukossa on esimerkiksi taidegrafiikan, kuvanveiston ja valokuvataiteen toimijoita. Lisäksi kyselyssä oli

vaihtoehtona monitaide, jonka valitsivat ne organisaatiot, joiden toimintaan kuuluu olennaisesti useampi taidelaji. Kyselyyn vastanneita monitaiteen toimijoiden joukossa on muun muassa ILMIO festivaali, joka on musiikki- ja monitaidefestivaali, suurtaapahtuma Keskiaikaiset markkinat, jonka ohjelmistosta löytyy runsaasti eri taiteen lajeja sekä Lasten ja nuorten kulttuuriyhdistys Vilperi, joka järjestää vuosittaista Seikkisrock lasten rockfestivaalia. Lisäksi monitaiteelliseen osioon kuuluu New Performance Turku Festival, joka järjestää performanssitaiteen festivaalia Turussa.

Kuva 8 Vastanneiden taiteenalat %. Vastaajien määrä: 36.

Turun kulttuuri toimijat ovat myös hyvin eri kokoisia. Organisaatioiden koko vaihtelee monella mittarilla mitattuna. Henkilöstön määrässä, liikevaihdossa, saaduissa tukisummissa tai jäsenistön määrässä on laajaa eroavaisuutta. Onkin hyvä muistaa, että toimijoita on hyvin vaikea lokeroida tai niputtaa yhteen niin taiteenalojen erilaisten ominaispiirteiden kuin organisaatioiden koon vuoksi.

7.5 Ostopalvelut osaksi kaupungin palvelutarjontaa

Kaupungin kulttuuri toimijoilta tekemien palveluostojen lisäämistä pidettiin erinomaisena tapana tukea kulttuurialan kolmannen sektorin toimintaa. Läntisen tanssin aluekeskus kertoi tanssitaiteen uudesta sukupolvesta, joka haluaa työskennellä hyvinvointipalvelujen parissa taidekentällä ja työllistää näin itsensä. Myös Kirjan talo ja Valoaurinko ovat kehittäneet useille eri kohderyhmille sovellettavissa olevia hyvinvointipalveluja. Varsinais-Suomen kuvataidekeskuksessa on taiteen perusopetukseen lukuisia eri kursseja animaatiosta arkkitehtuuriin ja maalaustaiteeseen. Kaupunki voisi käyttää enemmän tapahtumissaan palveluostoja.

Kaupungilla olisi hyvät mahdollisuudet hankkia enemmän palveluita kolmannen sektorin kulttuuri- ja taidepalveluiden tuottajilta ja parantaa näin taideyhteisöjen toimintaedellytyksiä. Ostopalvelutoimintaa haluttaisiin kehittää sopimuksen varaiseksi, jotta taidekentän toimijat voisivat sitoutua toimintaan paremmin. Tämä toisi vakautta kolmannelle sektorille. Kaupungin mahdollisesti lisätessä ostopalveluita lisätessä tulee huomioida palveluhankintojen kilpailutusvaatimukset.

Myös SOTE -uudistus mainittiin sopimusneuvotteluissa, moni odottaa sen tuovan uusia mahdollisuuksia kolmannen sektorin työllisyyden lisäämiseen. Turun musiikkijuhlasäätiö toi esiin ajatuksen prosenttiperiaatteen laajentamisesta SOTE -uudistukseen. Cuporen ja Turun yliopiston tutkimuksen haastattelussa ideoitiin osallistavan taiteen sitouttamista hoitolaitosten vuosibudjetteihin. Tämä helpottaisi hoitolaitosten ja palveluiden tarjoajien mahdollisuuksia suunnitella hyvinvointipalveluita yhdessä ja loisi kestävyttä kolmannen sektorin toimintoihin.

8 EU -rahoituksen mahdollisuudet

Sopimusneuvotteluissa ja kyselyn vastauksissa toivottiin ratkaisua EU -rahoitusten hakemiseen. Kulttuurihankkeisiin tarkoitetut EU -rahoitukset ovat tällä hetkellä lähes kokonaan hyödyntämättä Turun alueella, vaikka ne olisivat hyvä rahoituslähde suuriin ja näyttäviin kansainvälisiin hankkeisiin. EU -rahoitusten hakeminen on mahdotonta pienemmille organisaatioille. EU -hankkeiden rahoitukset maksetaan jälkikäteen, johon tiukan budjetin kassavirta ei riitä.

Yhtenä vaihtoehtona ehdotettiin, että kaupunki toimisi niin sanottuna lainapankkina. Toimijat voisivat hyödyntää hankkeisiinsa rahoitushakua, jos kaupungilla olisi mahdollisuus myöntää lainoja EU -hankkeisiin. Laina maksettaisiin takaisin myönnetyn hankerahoituksen maksatuksen jälkeen. Toinen vaihtoehto olisi, että kaupunki lähtisi mukaan hakijaksi tai yhteistyökumppaniksi EU -hankkeisiin. Tämä edellyttäisi lisäresursointia kaupungilta, mutta avaisi samalla uuden potentiaalisen rahoituslähteen Turun kulttuuritarjonnalle. Tällöin pystyttäisiin paremmin hyödyntämään EU -rahoituksia Turun alueen kulttuuritoiminnan toimintaedellytysten kehittämiseen ja toisaalta näyttävien kansainvälisten avausten tuottamiseen.

9 Yhteenveto

Kulttuurilautakunnan avustusmäärärahat ovat pysyneet vuosia samalla tasolla, eivätkä ne vastaa enää kulttuurialan kolmannen sektorin kasvaneisiin tarpeisiin. Perusrahoituksen ja alan ammattilaisten toimeentulon turvaaminen nousi tärkeäksi aiheeksi selvityksen kyselyssä ja haastatteluissa. Moni koki menneensä ääri rajoille tiukan taloudellisen tilanteen vuoksi ja huoli kentän toiminnan jatkuvuudesta, ammattitaidon säilymisestä sekä toimijoiden jaksamisesta on suuri.

Kuten kyselyn tuloksista voidaan nähdä, kulttuuri- ja taideorganisaatioiden toiminta on laajentunut merkittävästi ja se vaikuttaa myös Turun alueen ulkopuolella. Taide- ja kulttuuriyhteisöjen toiminta on alueellista, valtakunnallista ja usealla toimijalla myös kansainvälistä. Yksi suurin muutos viimeisen kymmenen vuoden aikana kulttuurialan kentällä on selkeästi eri kohderyhmille tuotteistettujen palveluiden lisääntyminen. Kulttuurialan palveluja on tuotteistettu sopimaan paremmin esimerkiksi taidekasvatuksen ja hyvinvoinnin tarpeisiin. Toiminta on kehittynyt Turun alueella toimivien korkeasti koulutettujen ja aktiivisten kulttuurialan ammattilaisten ansioista tasokkaaksi ja ainutlaatuiseksi kokonaisuudeksi. Kulttuurialan kolmannen sektorin kehittäminen vakaaksi toiminnaksi ei kuitenkaan onnistu ilman riittävä perusrahoitusta. Kun perustoiminta pystytään pitämään vakiintuneella tasolla ja toimintaan on mahdollista palkata ammattitaitoisia työntekijöitä kilpailukykyisellä palkalla, toimintaa pystytään myös kasvattamaan ja vahvistamaan. Yksi keino kolmannen sektorin toiminnan vakiinnuttamiseen on kaupungin tekemien ostopalveluiden kasvattaminen, joka tukee tehokkaasti taiteilijoiden ja muiden alalla toimijoiden työllistämistä. Ostopalveluista voitaisiin tehdä sopimuksen varaisia. Tämä helpottaisi sekä alan toimijoiden että asiakkaiden, kuten hoitolaitosten, mahdollisuuksia suunnitella tulevaisuuden toimintaa paremmin.

Kulttuurialan kolmannen sektorin ja kuntien yhteistyömallin uudelleen laatiminen tulee ajankohtaiseksi viimeistään tulevaisuuden VOS-uudistuksen myötä. Valtionosuusjärjestelmän (VOS) uudistuksen tavoitteena on antaa vapaalle kentälle yhteneväiset mahdollisuudet valtion rahoitukseen ja helpottaa uusien tulokkaiden pääsyä toiminta-avustuksen piiriin. Suunnitellun uudistuksen mukaan VOS -järjestelmän rahoituksista tehdään laskennallisia ja harkinnanvaraisia toiminta-avustuksia, jossa kaikkien avustusten saajien toimintaa arvioidaan säännöllisin väliajoin. Uudistuksen tavoitteena on turvata kulttuurialan toimijoiden jatkuvuus, tuoda läpinäkyvyyttä rahoitusten myöntämiseen sekä mahdollistaa laadukas kulttuuritarjonta ympäri Suomea. (https://media.sitra.fi/julkaisut/Muut/KulttuuriVOS_teesit_ja_rahoituksen_periaatteet.pdf viitattu 17.8.2018.)

Valtionosuusjärjestelmän ulkopuolella olevien kulttuuritoimijoiden odotukset uudistuksen suhteen ovat korkealla. VOS-uudistus johtaa todennäköisesti tilanteeseen, jossa kuntien on aiempaa kohdennetummin kyettävä tukemaan potentiaalisia valtionosuusjärjestelmän piiriin nousemassa olevia organisaatioita, edesauttaakseen valtakunnallisen rahoituksen saamista alueelleen. Yhteistyön toivotaan tiivistyvän myös tulevan SOTE -uudistuksen myötä kun kunnat voivat profiloitua paremmin palveluillaan ja vastata myös asukkaiden tarpeisiin joustavammin. Turun kaupunki voisi hyödyntää uudistusten myötä tulevat muutokset imagotyössään. Kulttuurialan kolmas sektori haluaisikin tulla nähdyksi ketteränä mahdollistajana ja ammattilaisena yhteistyökumppanina, joka tuo palvelut lähelle niitä tarvitseville. Luomalla avoimia keskustelutilaisuuksia ja työpajoja, joihin osallistuvat kaupungin edustajat virkamiehistä luottamushenkilöihin sekä kulttuurialan kolmannen sektorin toimijat, voitaisiin oppia ymmärtämään paremmin molempien toimintamalleja ja tarpeita. Näin saataisiin aikaan myös kumpaakin osapuolta hyödyttäviä yhteistyötoimintoja.

Yhtenä selvityksessä nousseena ongelmana oli kulttuuripalveluiden tuotantoon käytettävissä olevien tilojen rajallinen määrä. Tilakysymykseen tulee löytää vaihtoehtoja, jotta kolmannen sektorin toiminnalla olisi mahdollisuus kehittyä ja kasvaa. Esitys- ja harjoittelumahdollisuuksien parantaminen lisää kulttuurialan toimijoiden mahdollisuuksia kerätä lipputuloja. Nyt moni toimija joutuu karsimaan ensi-iltojaan ja rajoittamaan myös potentiaalisten yhteistyökumppanien esitysten määrää, koska tilaa ei ole tarpeeksi. Kyselyyn vastanneista 2/3 osaa oli sitä mieltä, että heidän toimintaansa soveltuisi myös yhteiskäytössä olevat tilat. Yhteisessä käytössä olevat tilat toisivat kolmannelle sektorille mahdollisuuden kehittää kulttuurialan toimijoiden kesken entistä enemmän yhteistyötä, mm. yhteistuotantojen muodossa. Osa tilanpuutteesta voitaisiin ratkaista esimerkiksi antamalla toimijoiden käyttöön niiden koulujen tiloja, jotka ovat iltaisin tyhjillään.

Markkinoinnin ja viestinnän yhteistyön tehostaminen kaupungin kanssa nousi myös tärkeäksi tukimuodoksi. Monella organisaatiolla markkinoinnin ja viestinnän toiminnot tapahtuvat talkootyön voimin, eikä henkilöillä ole tarpeeksi viestintäosaamista. Lisäksi pienten toimijoiden on vaikea tavoittaa valtaosaa nykyisen digitaalisen viestinnän kanavista. Tähän yhdeksi konkreettiseksi tavaksi tukea toimijoita mainittiin esimerkiksi valmiiden tiedotteiden ja mainosten julkaiseminen Turun sosiaalisen median kanavilla, kuten Kulttuuria Turussa sivustoilla. Lisäksi kolmannelle sektorille toivottiin mahdollisuutta tuoda katukuvaan mainoksiaan, joilla voitaisiin paremmin tavoittaa ne, jotka eivät käytä verkkosivuja. Myös kulttuurimatkailijoiden tavoittamiseen ja tiiviimpään yhteistyöhön Visit Turku –sivuston sekä matkailuneuvonnan kanssa toivottiin kaupungilta apua. Kentän toimijat ovat kiinnostuneita tuottamaan lisää kulttuurimatkailuun tuotteita, joita voitaisiin tehdä usealle eri asiakassegmentille. Toimijoilla on

runsaasti palveluita, jotka soveltuvat esimerkiksi lapsiperheille, aikuisille ja senioreille. Myös liikematkailuun voitaisiin tuottaa omia kulttuuripalveluita. Laajentamalla kulttuuripalveluiden määrää niin kaupunkilaisille kuin matkailijoille saavuttaisi kulttuurikaupunkina tunnettu Turku edelläkävijän maineen. Turku voisi vahvistaa imagoaan lisäämällä kolmannen sektorin osaamista kaupunkistrategian toteuttamisen suunnittelussa. Monen kulttuuriyhteisön toiminta tuottaa matalan kynnyksen palveluja, joilla voi edistää kaupunkilaisten aktiivisuutta ja tukea heidän tasa-arvoista asemaansa sekä yhteisöllisyyttä eri puolilla Turku.

Kolmannen sektorin toimintaedellytysten parantamiseen ehdotetaan tehtäväksi seuraavia toimenpiteitä:

1. Riittävän perusrahoituksen turvaaminen toiminnan laajuuteen nähden
2. Alan ammattilaisten toimeentulomahdollisuuksien kohentaminen
3. Kaupungin ja kolmannen sektorin viestintä- ja markkinointiyhteistyön tehostaminen
4. Tilakysymysten laajempi selvittäminen (vajaalla käytöllä olevat tilat)
5. Kaupungin kolmannelta sektorilta tekemien palveluostojen lisääminen
6. Kaupungin ja kolmannen sektorin avoimemman keskustelun mahdollistaminen
7. Lisäkouluttautumismahdollisuuksien tarjoaminen, mm. viestintä, yritys yhteistyö/myynti, palvelumuotoilu
8. Kulttuurimatkailejoiden palveluiden yhteissuunnittelu sekä markkinointi
9. Yhteistyö ja tuki valtakunnallisia ja kansainvälisiä tukia haettaessa

LÄHTEET:

Hirvi-Ijäs Maria, Rensujeff Kaija, Sokka Sakarias & Koski Eero. 2018. Taiteen ja kulttuurin barometri 2017. Nuoret taiteentekijät. Cuporen verkkojulkaisu 47. Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cupore ja Taiteen edistämiskeskus.

ISBN: 978-952-7200-28-5; ISSN: 1796-9263.

https://www.cupore.fi/images/tiedostot/2018/cupore_barometri_2017_final.pdf

Sitran julkaisu. #KulttuuriVOS Teesit ja rahoituksen periaatteet. 2017.

ISBN 978-951-563-984-4 (PDF) www.sitra.fi Viitattu 17.8.2018.

https://media.sitra.fi/julkaisut/Muut/KulttuuriVOS_teesit_ja_rahoituksen_periaatteet.pdf

Webropol kyselyn vastaukset, ks. liitteet 1-6

Muistiinpanot haastatteluista, haastattelijana Niina Niemi-Nagy:

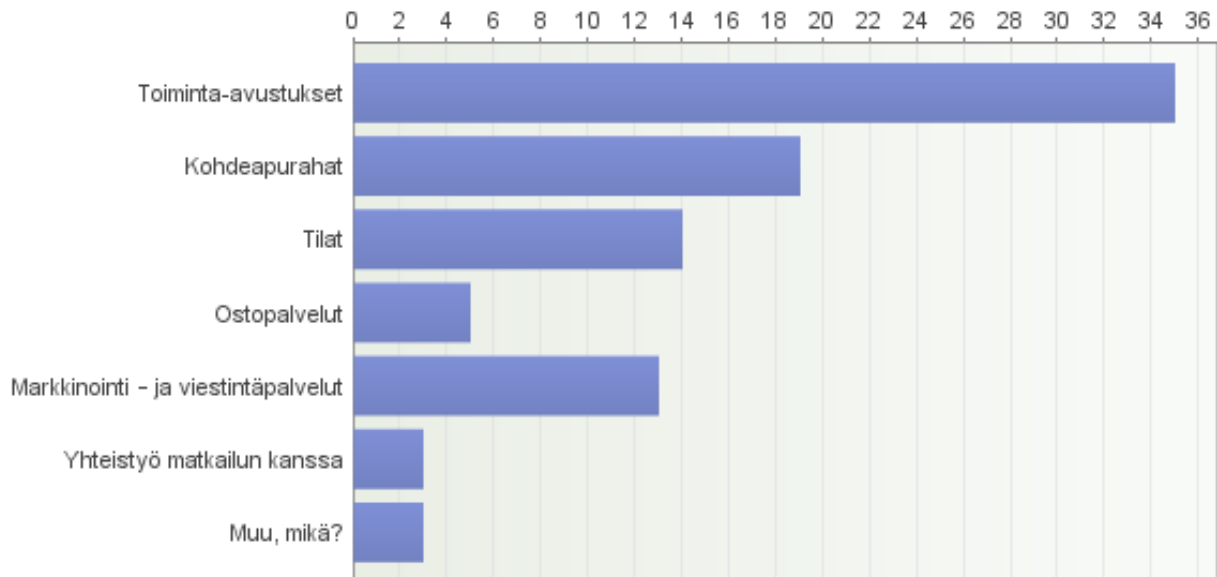
Forsell Sanna, 2018. Turun yliopiston tutkija, haastattelu 2.5.2018. Turku.

Terho Henri, 2018. Taiteen edistämiskeskuksen erityisasiantuntija, haastattelu 1.6.2018. Turku.

Lisäksi selvityksessä on käytetty aineistona sopimuskumppaneiden neuvotteluissa nousseita asioita. Sopimusneuvottelut käytiin maaliskuu- elokuu välisenä aikana Turussa 2018. Haastattelut teki Niina Niemi-Nagy ja Mette Karlsson.

LIITTEET

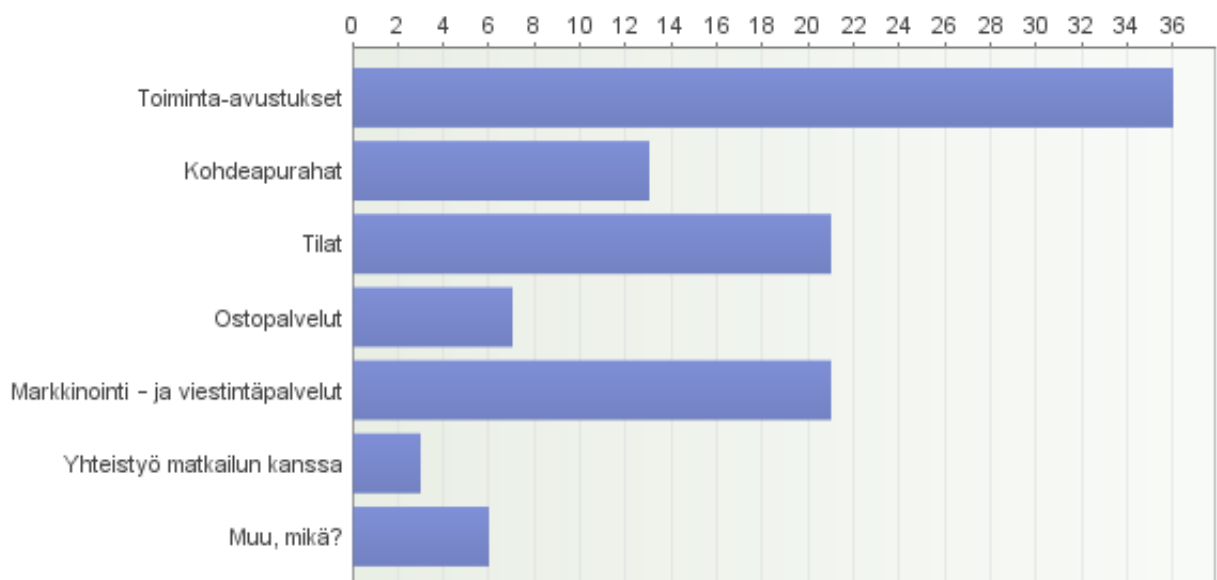
Liite 1. Mitkä Turun kaupungin tarjoavat tukimuodot tai toiminnot ovat sopineet parhaiten nykyisen toimintanne tukemiseen?(Valitse kolme tärkeintä) Vastaajat, 36.

Muu, mikä?

- Vuokratuki
- Yhteistyö eri virastojen kanssa (liittyen esim. julkisessa tilassa esitettäviin teoksiin)tilatuki

Liite 2. Mitkä Turun kaupungin tarjoamat tukimuodot tai toiminnot olisivat tulevaisuudessa parhaiten sopivat toimintanne tukemiseen? (Valitse kolme tärkeintä) Vastaajat, 36.

Muu, mikä?

- Festivaaliavustus
- Hanke- ja palvelu yhteistyö
- Toimitilavuokrien avustaminen
- Ostopalvelut ja markkinointi, sisältäen matkailu
- Jokavuotinen tukisumma

Liite 3. Mitä kaupunkisi strategisista tavoitteista tai linjauksista toimintanne toteuttaa?

Vastaajien määrä: 34

- Akademi- ja Orkesterin kaltaisia organisaatioita löytyy Euroopan yliopistokaupungeista, joten jatkamme Suomessa 1640-luvulta syntyneitä yliopistomusiisoinnin perinnettä ulottaen sen myös kaikkien kaupunkilaisten käyttöön. AO tarjoaa erilaisia klassisen musiikin konsertteja.
- Tuotamme näyttelyitä (gallerianäyttelyt, vuosinäyttelyt, kesänäyttelyt) ja tapahtumia sekä galleriatilassa että kaupunkitilassa (esim. Fluxations, Kulkulupa). Kaikki tapahtumat ja näyttelyt ovat kävijöille ilmaisia. TTS ylläpitää ja koordinoi myös vis. alojen TurkuART-verkoston toimintaa.
- Kuvataidekeskus kehittää uudenlaisia kulttuuriin osallistumisen ja kuvataiteen harrastamisen muotoja esim. taidemuseo lapsille
- Aktivt kulturellt deltagande, stöda skrivande och berättande och andra skapande kulturytringar
Kan även stöda integration av personer med andra språk än svenska och finska, eventullet med författarbesök, skrivverkstäder
- Haluamme tuoda Turun kulttuurielämään vahvaa kamarioopperaa ja saada kaupungille maineen "Suomen Kamarioopperapääkaupunkina".
- Monimuotoisen kulttuuritarjonnan luominen. Uudenlaisten kulttuurimuotojen esilletuominen. Osallistavuus.
- Tuomme rohkeasti katukulttuurinkautta esille uusia taidesuuntauksia etenkin esittävien taiteiden osalta. Kulttuuritarjontamme on ilmaista, ja siten äärimmäisen matalan kynnyksen toimintaa, joka osallistaa ja tavoittaa hyvin etenkin nuoria.
- Takaamme Seikkisrockin myötä laadukkaan ja monimuotoisen kulttuurielämyksen ensisijaisesti lapsiperheille. Tapahtuma rakennetaan joka vuosi ideoiden festivaaliin jotain yllättävää, mikä jää ihmisten mieliin. Samalla haluamme taata, että yleisö pääsee festivaaleille muita tapahtumia edullisemmin, mutta laadusta tinkimättä saa nauttia loistavasta lastenkulttuurista, musiikin, tanssin, teatteri- ja sirkustaiteen voimin.
- Mm. 2.2.2., 2.2.3., 2.3.6., 2.3.7.
Sanataiteen perusopetus kasvattaa kulttuuriin osallistumiseen; lapset ja nuoret pääsevät itse kulttuurin tuottajiksi ja kokeilemaan erilaisia tekemisen tapoja. Sanataide on helposti saavutettava harrastus, joka ei vaadi kalliita välineitä. Sanataidekoulussa korostuu kasvatus monikulttuurisuuteen ja oman ympäristön tuntemus. Sanataideopetus kannustaa aktiiviseen elämään, jossa löydetään omat vahvuudet ja toimitaan vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa.
- Toimintamme tuloksena syntyy pysyviä ja tilapäisiä julkisia teoksia.
Yhteisömme taiteilijat ovat kulttuurin, erityisesti kuvanveiston edelläkävijöitä ja uudistajia.
Toimintamme rohkaisee nykykuvanveistäjiä kehittämään ja kokeilemaan vanhan valutekniikan mahdollisuuksia.
- Toimintamme toteuttaa ihan mitä tahansa strategioita ja linjauksia ja mitä kaikkea sitä nyt onkaan, jos Turun kaupunki ottaa mallia vaikka Tampereesta ja tukee kulttuuria avokätisemmin.
- Tanssiteatteri Erin toiminta toteuttaa kaikkia edellämäinittuja seikkoja
- Ainakin tätä eurooppalaisen kulttuurikaupunkiuden tavoitetta se toteuttaa kaikin tavoin, kansainvälisen Runoviikkofestivaalin sekä muiden pienempien tapahtumien järjestäjänä. Ympärivuotinen runoklubitoiminta tukee myös "Kulttuuri tekee hyvää"-ajatusta (2.3.7.)
Lisäksi monikieliset tilaisuudet, käännöstyöpajat ja yhteistyö monikielisten kirjoitajien kanssa tukevat osaltaan vieras-kielisen väestön integroitumista, lasten- ja nuortenohjelmat näiden ikäryhmien oppimista ja kulttuurin ymmärrystä.
- Kaupunkilaisia pyritään aktivoimaan sekä yhteisöllisyyttä korostamaan osallistavalla kulttuurilla. Vanhan Turun aluetta elävöitetään kulttuuritapahtumien sekä alueen käsityöryhtäjien sekä taidetyöläisten verkostoitumista tuetaan. Historiallista ympäristöä tuodaan kaupunkilaisille ja matkailijoille näkyväksi. Turun Suurtorin keskiaika ry:n tuottamat tapahtumat edistävät hyvinvointia, aktiivisuutta, kilpailukykyä ja kestävästä kasvusta.
- Toimimme alustana useille taiteilijajyhdistyksille ja taiteilijoille. Täten tuemme kulttuurin saavuttavuutta sekä luomme hyvinvointia ja aktivoimme osallistumaan. Tuemme kaupungin vetoa elävöittämällä alueellista kirjallista kenttää ja tarjoamalla työmahdollisuuksia. Järjestämme sekä pitkän keston että Pop up-tyyppistä toimintaa ja pidämme yllä elinvoimaa monitaiteellisella otteella. Vastaamme osaltamme siitä että Turku säilyy soveltavan taiteen palvelukehityksen kärjessä.
- Kamarikuoro Key Ensemblen toiminta vahvistaa ja tukee monimuotoisen kulttuuritarjonnan syntymistä.
- - uudenlaiset kulttuuriin osallistumisen muodot (esim. Arten suurnäyttelyhankkeet Valtio+, Parantola ja Cache)
- monimuotoisen kulttuuritarjonnan tuottaminen (toistuvat tapahtumat, konsertit, keskustelut, performanssit)
- kaikkien toimintaan vapaa pääsy
- esteetön ja saavutettava
- kansainvälinen residenssiohjelma
- kunnianhimoinen ja korkealaatuinen näyttelyohjelma
- käsitteellistä ja kokeellista taidetta jota ei nähdä muualla Turussa
- poikkitaiteelliset yhteistyöt
- valtakunnallisesti tunnettu

- Vartiovuorella on jo aloitettu kaupunkilaisten osallistaminen yleisötyön muodossa, jolloin sadat turkulaiset lapset pääsevät kokemaan teatterin magian maksuttomasti. Vartiovuorella tullaan järjestämään kaikille kaupunkilaisille avoimia maksuttomia yleisötilaisuuksia jatkossa mm. taiteilijaillat.
- Lisätä osaltaan Turun kulttuurillista kiinnostavuutta. Olla yhteistyötahona monipuolisille kulttuuritapahtumille
- Peri on työskennellyt viimeiset vuodet nimenomaan yleisötyön, avoimuuden ja osallisuuden puolesta ja siinä ollaan onnistuttu, kävijöitä oli galleriassa viime vuonna yli 20 000! Turun Taidehalli on jatkoaskel uuteen suuntaan, jossa erilaiset luovan alan toimijat yhdistyy ja etsitään mielenkiintoisia synergioita myös yli alojen. TTn idea on nimenomaan monimuotoinen, moniulotteinen kulttuurikentän avaus, kehittäen olemassa olevia dynaamisia toimijoita kaupungissa näkyvämmäksi.
- Turun Anikistit ry on alusta asti:
 - mahdollistanut ammattilaisille jäämisen kaupunkiin ja työskentelemisen oman taiteensa parissa
 - kehittänyt alan yritystoimintaa synnyttämällä olemassaolollaan alan yrityksiä ja mahdollistamalla näille ammattimaisen työvoiman
 - toiminut kasvualustana tapahtumille ja näyttelyille
 - toiminut törmäyttimenä ammattilaisten välillä ja siten mahdollistanut uusia ja ennakoimattomia tuloksia
- Kolmas Tila -teatteri on mukana tuottamassa uudenlaista kulttuuria tarjoten mahdollisuuksia yhteiseen keskusteluun jossa esitystaide ja tiede ovat keskiössä. Toiminta tapahtuu mielenkiintoisissa paikoissa, ei pelkästään teatteritaloissa.
- Lisäämme kaupungin kulttuuritarjontaa ja houkuttelevuutta kustannustehokkaasti näyttelytoiminnallamme. Loistava sijaintimme lisää Turun kulttuurirannan palveluja visuaalisen taiteen keinoin. Vuosittaiset yhdistyksen omat näyttelyt Suomessa ja muualla maailmalla osoittavat turkulaisen taiteen vetovoimaisuuden ja tasokkuuden. Uudenlaisen tapahtuma- ja kurssipainoiteisen toiminnan kehittäminen, erilaiset workshopit ja pop up-näyttelyt vastaavat kaupungin linjaukseen aktiivisesta kaupunkilaisesta.
- Kulttuuri tekee hyvää sekä kaikkia Hyvinvointi ja aktiivisuus linjauksia
- Tarjoamme ennakkoluulottomasti monitaiteisia kokemuksia näyttelyiden, tapahtumien ja työpajojen muodossa, esitellen sekä kotimaisia että ulkomaisia taiteilijoita. Näyttelypolitiikkamme rohkaisee erityisesti opiskelevia tai vasta uransa aloittaneita taiteilijoita tuomaan esiin tuoreita sisältöjä. Monipuolinen ja usein vaihtuva ohjelmistomme mahdollistaa yleisölle aktiivisen osallistumisen matalalla kynnyksellä. Kaikille avoimen yhdistystoiminnan kautta voi myös kehittää kulttuuritarjontaa itse.
- Yhdistys on toimintansa ja ylläpitämänsä festivaalin kautta rakentanut performanssin näkyvyyttä Suomessa ennennäkemättömällä tavalla, ja luonut olemassaolonsa aikana yleisötyön menetelmiä laajentaen yleisön käsityksiä performanssitaiteen nykytilasta. Toiminnan kansainvälinen luonne, laajuus ja taiteellinen korkeatasoisuus on Suomen mitta-kaavalla ainutlaatuista. Temaattisesti toiminta on vahvasti ajan hermolla ja osallistuu kansainvälisesti ajankohtaiseen taidekeskusteluun sisältöjensä kautta.
- Aurinkobaletti pyrkii alati kehittyvänä, muuntautuvana ja ajassa kulkevana tanssiteatterina tuomaan Turkulaisille ja Turussa vieraileville korkeatasoista tanssitaidetta. Hyvin tärkeä kohderyhmämme on lapset ja nuoret ei pelkästään kokijoina mutta myös osallistumalla yleisötyön kautta. Hyvin tärkeä osa on yhteistyö Turkulaisten eri kulttuuritoimijoiden kanssa.
- Aura of Puppets on tehnyt Turusta nukketeatteripääkaupungin ja on osaltaan vahvistamassa Turun kaupunkia näkyvänä, monipuolisena ja laadukkaana kulttuuri- ja taidekohteena.
- Kuninkaantien muusikot on merkittävä vanhan musiikin edelläkävijä Suomessa ja ainoa alan ammattiohjelma pääkaupunkiseudun ulkopuolella, jolla on säännöllistä konserttitoimintaa. Toiminta on laajaa ja erittäin näkyvää. Kuninkaantien muusikot on näkyvä osa Turkuun niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Kuninkaantien muusikot tuo eurooppalaisen kulttuuriperinnön elävänä turkulaisten koettavaksi.
- Turku Jazz Orchestra pyrkii toiminnallaan vastaamaan kaikkiin strategiassa mainittuihin tavoitteisiin. Tarkoituksena on kehittää kaupunkiin vahva Jazz-imago, tukea alueen ammattilaisten työllistymistä ja harrastajien opetusta sekä tarjota kaupunkilaisille laadukasta ohjelmaa ympäri vuoden.
- LTA mahdollistaa osaltaan kulttuurin monimuotoisuutta. Edelläkävijänä taidelähtöisten palveluiden kehittämisessä pystytään vastaamaan kaupungin strategiassa kaupunkilaisten kestävästä hyvinvoinnista ja aktiivisuuden tavoitteisiin. Toiminta perustuu kulttuuripalveluiden saatavuuteen ja saavutettavuuteen iästä ja asuinpaikasta riippumatta. Tanssin vapaa kenttä kehittää uusia rohkeita tapoja tehdä taidetta sekä uudenlaisia kulttuuriin osallistumisen muotoja, joiden avulla voidaan tehdä ehkäisevää työtä.
- Kulttuurin monimuotoisuus, toteutamme monitaiteellisia ja monikulttuurisia tuotantoja niin omassa tilassamme kuin muualla, usein yllättävissäkin tiloissa. Tarjoamme turkulaisille freelance-taiteilijoille paikan ja rakenteet (ja palkan) toteuttaa omia ideoita erilaisissa työryhmissä ja kokoonpanoissa. Sitä kautta tuotamme turkulaiselle yleisölle monipuolisia, taiteellisesti kunnianhimoisia, rohkeita ja ennakkoluulottomia elämyksiä.
- Turku Jazz Festival tukee hyvin Turun aseman vahvistamista eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja pyrkii kehittämään uudenlaisia kulttuuriin osallistumisen muotoja yhdessä muiden Jazz City Turku -toimijoiden kanssa.

Liite 4. Merkittävimmät yhteistyökumppanit toiminnassanne (=eniten yhteistyötä)?

Vastaajien määrä: 36

- Turun kaupunki, Kaarinan kaupunki, Pori,
- Turun tuomiokirkko,
- Turun Taidelainaamo, Turun museokeskus, TFO, Turun Kaupungin sivistystoimiala, Turun kaupunginkirjasto, Turun nuorisosiainkeskus Seikkailupuisto,
- Yleisradio Oy,
- Taiteen edistämiskeskus, OKM
- Naantalin musiikkijuhlat, Turun Musiikkijuhlat
- TE-toimisto (työllistetyt)
- Läntinen tanssin aluekeskus, Aurinkobaletti, Tanssiteatteri Eri, Barker teatteri, Turun kaupunginteatteri
- Turun yliopisto, yliopistojen järjestämä Aboagora-symposium, Åbo Akademin säätiö, Turun AMK:n Taideakatemian kuvataiteen koulutus, Turun Työväenopisto, Paasikiviopisto, Taideyliopisto; ArtsEqual -hanke, Turun taideakatemian animaatiolinja, Turun konservatorio, Turun yliopiston Musiikkitie
- Turun Taiteilijaseura ry, Aboa Vetus & Ars Nova, Arte ry/Titanik-galleria, Jöötti ry, Nykykulttuuriyhdistys Suunnitelma B/B-galleria, Turun Taidegraafikot/Galleria Joella, Turun Taidemuseo, Galleria Jänis, Suomen Taidegraafikot
- Suomen valokuvakeskukset, Valokuvataiteilijoiden Liitto, Valokuvakeskus Peri,
- Sydkustens förbund, kommuner i Åboland Svenska kulturfonden
- Ålandsbanken, TOK, OP, Lähitapiola
- Matti Salmisen säätiö,
- Ääriö ry (VAFT), Varsinais-Suomen bändiyhdistys ry, Umlaut osk (ILMIÖ) Olohuone ry
- Tuto ry,
- Aura of Puppets, Nykytaideteila Kutomo, Bar Ö, Tip nukketeatteri festivaali, New Performance Turku festival ja What ever Works!-nykymusiikkifestivaali, TEHDAS Teatteri, Pro Manillasäätiö, Nukketeatteri Kuuma Ankanpoikanen, GrusGrus teatteri, Framil ry, Suomen teatterikeskus.
- Hope ry, Ravantit ja TOK
- Martta-liitto, SPR
- Kirjan talo ry, Kirjahyrrä ry, Runoviikko ry
- Kansallinen audiovisuaalinen instituutti, Lähikuva-yhdistys
- Taiteilijajärjestö Kiila ry, Turun Lausuntakerho ry, Lounais-Suomen kirjailijat ry, Turun kirjamesstut
- Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä, Turun historiallinen yhdistys ry, Muinaistaitoyhdistys Ukonvakka ry, Wanha Cehno ry, WarusSeppäin kiltä ry, Turun Keskiaikaseura Unikankare ry, Varsinais-Suomen esittävän taiteen yhdistys ry
- Svenska kulturfonden, Konstsamfundet, Saaren kartano, Himera, Turku Modern, TurkuART, Goethe Institute, Index Foundation, HIAP, Frame Finland
- Turun oopperakuoro, Turun seudun musiikkiopisto, Taideoosuuskunta Mekkala
- Turku Animated Film Festival, Animaatioklinikka, Twisted Films, Osuuskunta Paperihattu, Pyjama Films
- TurkuPride ja Telmu ry
- Linnateatteri, Turku Dansart ry, Tanssin tiedotuskeskus, Kannon Dance (Pietari), Tanssiteatteri Rimpparemmi (Rovaniemi), IIC
- Turku Jazz Festival, Flame Jazz (Jazz City Turku -toimijat), Suomen Muusikkojen Liitto, Suomen Jazzliitto, Suomen Big Band yhdistys
- Logomo, Viking Line, Sunborn
- Musiikin edistämissäätiö, Top-säätiö, Tanssin aluekeskusverkosto, Taikusydän, Grano, Turku Jazz Orchestra, Finland Festivals, Tiirikkala, Saaristomeren suojelurahasto
- ðslensk Grafik, Falu Konstgrafiska Verkstad, grafisk værksted \ NÆSTVED, Fondazione il Bisonte, Manhattan Graphics Center

Liite 5. Kuvaa lyhyesti organisaatiosi yhteistyö Turun kaupungin kanssa (esim. avustukset, tilat, hankkeet, ostopalvelut jne) sekä niiden merkitys organisaatiosi toiminnalle.

Vastaajien määrä: 36

- Kulttuurilautakunnalta saatu tuki on perustavaa laatua orkesterillemme, sillä emme kuulu minkään automaattisen rahoituksen pariin. Konserttitilat ovat sen suurin menoerä, ja niinpä tämä tuki yleensä kohdistuukin tilavuokriin.
- Turun kaupungin tukema Läntinen tanssin aluekeskus tukee toimintaamme tarjoamalla studion vuokran ja teemme tiedotusyhteistyötä.
- Tuotamme kaikille ilmaisia näyttelyitä ja tapahtumia, mutta kaupungin avustus on suhteessa toiminnan määrään pieni. Saamme yhden kk:n vuokra-avustuksen. Kaupungin tuki silti elintärkeä, vaikka ei vastaakaan toiminnan laajuutta.
- katso yllä
- Deltagande i Författar och författarskap-föreläsningsserie med fritidssektorn, ev. samarbete med Bokens hus
- Saaristo-ooppera sai ensimmäisen toiminta-avustuksen kuluvalle vuodelle. Se että saamme kaupungilta avustusta on meillä tärkeää
- Toiminta-avustusta on saatu vuosittain kulttuurilautakunnalta, mikä on tärkein panostus. Kaupungilta on vuokrattu maa-alueita ja rakennuksia festivaalikäyttöön. Kaupungin viestintäpalveluilta on saatu ilmaista viestintä-apua. Nuorisopalvelujen kanssa on tehty yhtenä vuonna yhteistyötä.
- Kaupungilta on saatu toiminta- ja kohdeapurahoja. Kaupungilta on vuokrattu ja saatu vastikkeetta käyttöön erilaisia tiloja kaupunkikulttuuritoiminnalle.
- Turun kaupungin kulttuurilautakunnan avustus on Himerä-työryhmän kannalta elintärkeä: koko toimintamme perustuu kulttuurilautakunnan ja V-S Taiken avustuksiin. Vuosien varrella myös Turun kaupunginkirjasto on ollut merkittävä yhteistyökumppanimme.
- Lasten- ja nuortenkulttuuriyhdistys Vilperi ry. järjestää yhteistyössä Turun nuorisoasiainkeskus Seikkailupuiston jokakesäisen festivaali Seikkisrockin koko perheelle. Turun kaupunki on yksi tärkeimpiä tahoja toiminnan turvaamisen kannalta.
- Kaupunki tukee Sanataidekoulu Krattia toiminta-avustuksella. 2017 saimme avustuksen myös koulun antologialle. Aiemmin yhteistyötä on tehty mm. Kuva- ja Hymykuopat-hankkeissa. Kaupunki on merkittävä yhteistyökumppani, joskaan toiminta-avustus ei kata edes sanataidekoulun opettajien palkkoja.
- Tärkein Jöotti ry:lle on Pääskyvuoren valimotila ja niiden pysyvyys myös tulevaisuudessa. Valutyö edellyttää erikoisolosuhteita, joten kuvanveistäjien yhteinen valimo on ollut hyvä ratkaisu. Toiminta-avustuksen jatkuvuus (3-vuotissopimus) on luonut toiminnallemme vakautta ja kehittämismahdollisuuksia
- Ilman Suomalaisen elokuvan festivaalin saamaa 10000 euron vuotuisavustusta festivaali mitä todennäköisimmin lopetettaisiin. Kaupungin vuokralaisena on ollut hyvä olla - tila on nuhuinen, mutta iso, edullinen ja hyvällä paikalla.
- Kunnan avustus on välttämätön Erin toiminnalle. Suuri merkitys on myös yhteistöillä Turun eri kulttuuritoimijoiden kanssa (esim TFO)
- Toiminta-avustus on elintärkeä; se on perustana myös muille avustuksille, esim. OKM/Taiken festivaaliavustuksen saamiseksi, sekä yhdistyksen peruskulujen kattamiseksi. Tilavuokrien saaminen avustustoimikunnalta toiminta-avustuksen piiriin yksinkertaistaisi myös toiminnan suunnittelua.
- Kult.lautakunnan avustus kattaa toiminnan ylläpitämiseen kuuluvat kiinteät menot, lisätuloja monipuolisen ohjelman takaamiseksi yhdistys hankkii myös itse. Yhdistyksellä on sopimus kaupungin tilojen käyttämisestä sekä sopimus museokeskuksen kanssa. Yhteistyö on yhdistykselle eilinehto
- Tarjoamme tiloja eri kaupungin tukemille yhdistyksille, tarjoamme ja kehitämme palveluja yhteistyössä eri kaupungin toimijoiden kanssa.
- Kuulumme kolmivuotisen toiminta-avustuksen piiriin. Tämänhetkinen avustus vastaa vuodessa noin 10 kuukauden toimitilavuokraa.
- Yhteistyö kaupungin kanssa on Arten toiminnan perusedellytys Titanikin tilan suhteen, joka on perustettu tiiviissä yhteistyössä. Kaupungin toiminta-avustus on vastaavasti Arten toiminnan kulmakivi. Samalla Arte tuottaa merkittävää ja korkealaatuista nykyaikaiselta Turun kaupungille.
- Vartiovuoren kesäteatteri on Suomen vanhin kesäteatteri, mikä tekee koko perheen ohjelmistoa. Teatteri on näkyvä tekijä lastenkulttuurin saralla ja viime vuosina aloitettu kouluille suunnattu maksuton yleisötyö on saanut suuren suosion. Tila on upea ja sen vuokra kohtuullinen.
- Kaupungin myöntämällä avustuksilla olemme saaneet maksettua osan tilavuokrasta (Sigyn-sali). Oopperamme kokonaisbudjetti oli v. 2014 n. 55000,- ja kaupungin myöntämä avustus 3000,-.

- Pro Manillasäätiön saama 30 000€ avustus mahdollistaa mm. sen että säätiö voi vuokrata tilojansa edullisesti toisille kolmannen sektorin toimijoille ja tehdä yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Kulttuurilautakunnan avustus edesauttaa osaltaan Manifesti festivaalin toteuttamista
- Perin yhteistyö on liittynyt viimeiset viisi vuotta pääosin tilojen käyttöön Wäinö Aaltosen museolla. Teemme jatkuvasti tiedonvaihtoa museopalveluiden kanssa ja infrastruktuuri on Perin hyödyksi tiloissa (mm valvonta). Vuokra on tosin noussut ja jatkaa nousemistaan, joten tämä on muutosvaiheessa.
- Avustukset mahdollistavat Turun Anikistit ry:n toimintaa ja sitä kautta animaatioelokuvien tekemistä. Tuotannot taas tuovat verotuloja kaupungille.
- Yhteistyö Turun kaupunginteatterin kanssa. Teatteri tarjosi tilan ja osin henkilöstöresursseja markkinointiin sekä teatteritekniikkaan (näyttömömiä). Neuvottelut aloitettiin vuonna 2017 ja toteutettiin 2018, kun yhdistyksen tuotanto Legenda pienestä luusta esityspaikka on Sopukka.
- Avustus on toiminnallemme elintärkeä tuki. Tuotamme kaupungille ilmaista ja kaupunkilaisille helposti saavutettavaa kulttuuripalvelua vuoden ympäri. Tuen avulla pystymme tuottamaan tasokasta galleria- ja kurssitoimintaa ja takaamaan sen ammattitasoista jatkuvuutta.
- Oopperakammarin tärkein yhteistyö kaupungin kanssa on ollut kulttuurilautakunnan avustus. Lisäksi Oopperakammari on pyrkinyt tekemään yhteistyötä kaupungin tilojen käytön suhteen esim. Vanhan Raatihuoneen käyttö konserttitilana. Molemmat ovat olleet hyvin tärkeitä yhdistyksen toiminnalle.
- Turun kaupungin kulttuurilautakunnan kolmivuotinen toiminta-avustus on merkittävästi edistänyt B-gallerian toiminnan jatkuvuutta, osaltaan turvannut ylläpitokuluja ja mahdollistanut yhdistyksen perustoiminnan ylläpitämisen vapaaehtoisvoimin.
- Yhteistyötoiminta Turun kaupungin kanssa on merkittävää - vuosien aikana on rakennettu hyvät suhteet tahoihin, joiden kanssa on luottamuksellinen suhde neuvotella esimerkiksi kaupunkitilaan sijoittuvista teoksista. Arvostamme 3000€ toiminta-avustusta mutta se ei mahdollista toimintamme jatkuvuutta.
- Yhteistyö Turun kaupungin eri toimijoiden kanssa sekä kaupungilta saama toiminta avustus ovat elinehtomme. Tiivis yhteistyö Turun kaupunginteatterin, Åbo Svenska teatterin, Turun Musiikkijuhlien, Tehdasteatterin sekä koululaitoksen ja matkailu toimen kanssa on jatkuvaa ja tiivistä.
- Olemme kiitollisia toiminta-avustuksesta, mutta määrältään se ei vastaa toimintamme laajuutta eikä noudata kehitykseltään esim. valtion toiminta-avustuksen määrää.
- Hankkeet: Vuonna 2017 esiintyminen Turun kaupungin isännöimissä tilaisuuksissa, mm. reformaation merkkivuoden tapahtumissa ja Turun Akatemiatalon uudelleenkäyttöön otossa. Kuninkaantien muusikoiden saaman tuen merkitys on vähäinen.
- Turku Jazz Orchestra saa tällä hetkellä kaupungilta vain pientä toiminta-avustusta. Jazz City Turku hankkeen kautta kaupunki on tarjoaa hieman näkyvyyttä hakkeelle ja samalla sen toimijat hyötyvät, mutta varsinaisesti suoraa markkinointiapua TJO ei ole kaupungilta saanut.
- Turun kaupungin avustus on olennainen osa tanssin aluekeskustoiminnalle, josta suuri osa tapahtuu Turussa ja Varsinais-Suomessa, samoin kaupungin ostopalvelut, jotka kattavat omavastuuosuutta, tilatuki on myös olennainen osa, yhteiset hankkeet luovat lisää työllisyysmahdollisuuksia taiteilijoille
- Saamme toiminta-avustusta sekä vuokra-avustusta Pro Manillasäätiöltä vuokraamaamme tilaan. Lisäksi olemme saaneet investointiavustusta mm. teatteritekniikan hankintaan sekä kohdeavustuksia yksittäisiin tuotantoihin. Kaupungin avustukset muodostavat noin 15-25% vuosittaisesta budjetistamme.
- Sopimuskumppanuus on tärkein yhteistyön muoto kaupungin kanssa. Myös Jazz City Turku -hankkeeseen osallistuminen on ollut merkittävä apu koko jazzalalle.

Liite 6. Kysely kulttuurialan kolmannen sektorin toimijoiden toimintaedellytysten kehittämiseksi

1. Lomakkeen täytti(vät)? *

Nimi:

Organisaatio:

2. Annan hyväksyntäni henkilötietojeni säilyttämiseen *

Henkilötietojen käyttötarkoitus: vastausten kerääminen Turun taide- ja kulttuurialan vapaan kentän toimintaedellytysten selvitykseen Henkilötietojen säilytysaika: 2 vuotta

Kyllä

Ei

3. Toiminta-alue, taiteenala?

Visuaaliset taiteet

Kirjallisuus

Musiikki

Muotoilu

Esittävät taiteet

Audiovisuaaliset taiteet

Monitaide

4. Kuinka monta organisaationne työllistää lukumääräisesti/vuosi?

Kokoaikaisesti palkattuna

Osa-aikaisesti palkattuna

Freelancer/keikkatyöläisenä

Harjoittelijoita/siviilipalvelusta suorittavia

Työllistettyjä

Vapaaehtoisia

5. Kuinka monta henkilötyövuotta yhteensä muodostuu/vuosi?

Kokoaikaisesti palkattuna _____
Osa-aikaisesti palkattuna _____
Freelancer/keikkatyöläisenä _____
Harjoittelijoita/siviilipalvelusta suorittavia _____
Työllistettyjä _____
Vapaaehtoisia _____

6. Mitkä Turun kaupungin tarjoavat tukimuodot tai toiminnot ovat sopineet parhaiten nykyisen toimintanne tukemiseen?(Valitse kolme tärkeintä)

- Toiminta-avustukset
 Kohdeapurahat
 Tilat
 Ostopalvelut
 Markkinointi – ja viestintäpalvelut
 Yhteistyö matkailun kanssa

Muu, mikä?

7. Mitkä Turun kaupungin tarjoamat tukimuodot tai toiminnot olisivat tulevaisuudessa parhaiten sopivat toimintanne tukemiseen? (Valitse kolme tärkeintä)

- Toiminta-avustukset
 Kohdeapurahat
 Tilat
 Ostopalvelut
 Markkinointi – ja viestintäpalvelut
 Yhteistyö matkailun kanssa

Muu, mikä?

8. Mitkä toiminnot edistäisivät tehokkaimmin kulttuurialan kolmannen sektorin toimintamahdollisuuksia? (Valitse kolme tärkeintä)

Tällä kartoitetaan niin sanottua ideaalitulaa ja se sisältää myös sellaisia toimintoja ja tukimuotoja, joita ei vielä ole.

- Parempi organisaatioiden perusrahoitus
- Suurempia apurahoja suoraan taitelijoille
- Enemmän produktiokohtaisia tukimuotoja
- Enemmän hankintoja julkiselta sektorilta/ostopalveluiden lisääminen
- Prosenttiperiaatteen laajentaminen
- Parempi välittäjäportaan (tuottajat, kuraattorit, managerit tms.) resurssointi
- Toimitilojen kehittäminen
- Yhteistyö matkailupalveluiden kanssa
- Markkinointi- ja viestintäpalvelut
- Lisäkoulutus tai neuvontapalvelut
- Muu, mikä?

9. Organisaationne vuoden 2017 tulot ja menot (€)

Tulot

Kuntien avustukset _____

Turun kaupungin kulttuurilautakunnan toiminta-avustus _____

Opetus- ja kulttuuriministeriön avustukset _____

Taiteen edistämiskeskuksen avustukset _____

Yritysyhteistyö _____

Muu omarahoitus _____

Muut avustukset _____

Menot

Palkkakustannukset _____

Tilakustannukset _____

Materiaalikustannukset _____

Markkinointi- ja viestintäkustannukset _____

Muut kustannukset _____

10. Vastasivatko vuoden 2017 kuluerät aikaisempia vuosia?

Kyllä.

Ei, miksi?

11. Mistä toimintanne suurin menoerä koostuu?

Palkkakustannukset

Laitteistot

Tilat

Materiaalikustannukset

Tuotantokustannukset

Muu, mikä?

12. Arvioi summaa, jonka organisaatio aikoo hakea toiminta-avustuksena Turun kaupungilta vuodelle 2019?

Arvio: _____

13. Kuvaa lyhyesti organisaatiosi yhteistyö Turun kaupungin kanssa (esim. avustukset, tilat, hankkeet, ostopalvelut jne) sekä niiden merkitys organisaatiosi toiminnalle.

300 merkkiä jäljellä

14. Kehittämistavoitteet seuraavan kolmen vuoden aikana? (kolme tavoitetta)

500 merkkiä jäljellä

15. Osa vakiintuneista kulttuuritoimijoista on tehnyt kolmen vuoden sopimuksen Turun kaupungin kulttuurilautakunnan kanssa. Kuinka kolmen vuoden sopimusaika soveltuu toimintaanne?

Kysymys on kaikille avoin.

Soveltuu hyvin organisaatiollemme.

Kolme vuotta on liian pitkä aika.

Sopimusrakennetta tulisi kehittää, miten?

16. Mitä kaupunkisi strategisia tavoitteita tai linjauksia toimintanne toteuttaa?

Turku 2029 – kaupunkistrategia 2.3.6. Turun asemaa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuuriin osallistumisen muotoja Kulttuurikaupungissa kulttuurin käsite ymmärretään laajasti. Kulttuurikaupungissa vahvistetaan ja tuetaan monimuotoisen kulttuuritarjonnan syntymistä pitkäaikaisista moniulotteisista tuotannoista aina pieniin ja vaihtuviin pop up -ilmiöihin. Turku on kulttuurin edelläkävijäkaupunki, jossa vallitsee vapaa ja rohkeaseva tekemisen meininki. Turku kehittää edelleen uudenlaisia kulttuuriin osallistumisen ja kulttuurin harrastamisen muotoja. Katso koko strategia: http://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/strategiset_ohjelmat.pdf

500 merkkiä jäljellä

17. Merkittävimmät yhteistyökumppanit toiminnassanne (=eniten yhteistyötä)?

300 merkkiä jäljellä

18. Toimintamme laajuus on

Paikallista

Alueellista

Valtakunnallista

Kansainvälistä

19. Suunnitteletteko toimintanne laajentamista esimerkiksi valtakunnalliseksi tai kansainväliseksi seuraavan 3 vuoden aikana?

Kyllä

Ei

En osaa sanoa

20. Mitä esteitä näet toimintanne laajentumiselle?

500 merkkiä jäljellä

21. Ovatko nykyiset toimitilanne

(vain) teidän käytössänne

Yhteiskäytössä, kenen kanssa?

Ei vakituisia toimitiloja

22. Vastaavatko nykyiset tilat toiminnan tarvetta?

(1 soveltuvat erittäin huonosti, 5 soveltuvat erinomaisesti)

1 2 3 4 5

23. Jos arvioit kohdassa 22 nykyisten tilojen olevan erittäin huonosti tai huonosti soveltuvat (1-2), miksi?

300 merkkiä jäljellä

24. Tämän hetkisten tilojen kehittämistarpeet? Valitse kolme tärkeintä.

Kunto

Turvallisuus

Saavutettavuus

Sijainti

Hinta

Soveltuvuus yleisötilaisuuksiin

Soveltuvuus oman taiteenalan toimintaan

Esteettömyys

Tilojen monitoimisuus

Yhteiskäyttömahdollisuudet

25. Saatteko avustusta tai muuta tukea tilaan liittyviin kustannuksiin?

Kyllä, paljonko?

Ei.

26. Millä tuloilla ja keinoilla katatte tilakustannuksenne? Arvioi prosentteina (yhteensä 100%)

Toiminta-avustukset _____

Vuokratuki _____

Ulosvuokraukset _____

Alennettu vuokra _____

Muu, oma rahoitus? _____

27. Olisitteko valmiit jakamaan tilat yhden tai useamman toimijan kanssa?

Kyllä

Ei

Vahvista vastausten lähetys

Liite 7 Kulttuurilautakunnan sopimuskumppanit kaudella 2016–2018

Kuvataide	67 500 €
Arte	20 000
Turun Taidegraafikot	9 000
Turun Taiteilijaseura	12 000
Jöötti	4 500
VS Kuvataidekeskus	22 000
Tanssitaide	226 000 €
Aurinkobaletti	83 000
Läntinen tanssin aluekeskus	60 000
Tanssiteatteri ERI	83 000
Näyttämötaide	177 500 €
Linnateatteri	93 000
TEHDAS Teatteri	30 000
Turun Nuori Teatteri	30 000
Turun Työväen Teatteri	18 000
Aura of Puppets	6500
Kirjallisuus	33 000 €
Kirjan talo	20 000
Runoviikko	8 000
Turun sanataideyhdistys	5 000
Valokuvataide	19 000 €
Valokuvakeskus Peri	19 000
Säveltaide	344 500 €
Akademiska Orkestern	1 000
Chorus Cathedralis Aboensis	10 000
Kuninkaantien muusikot	4 000
Key Ensemble	10 500
Turku Jazz	19 000
Turun Musiikkijuhlat	286 000
Flame Jazz	10 000
Oopperakammari	4 000
Elokuvataide	12 000 €
ValoAurinko	2 000
VS elokuvakeskus	10 000
Monitaide	150 900 €
Barker-teatteri	19 500
Lasten- ja nuorten kulttuuriyhdistys Vilperi	8 400
Nykykulttuuriyhdistys Suunnitelma B	3 500
Taideyhdistys Olohuone	8 000
Turun Suurtorin keskiaika	108 000
Tanssi- ja esitystaideyhdistys Ehkä	2 000
Turun Sarjakuvakerho	1 500
KAIKKI YHTEENSÄ	1 030 400

Liite 8 Kulttuurilautakunnan avustus- ja apuraharakenne

(hyväksytty kulttuurilautakunnan kokouksessa 16.9.2015 (§ 123).

Yhdistykset ja työryhmät voivat hakea avustuksia viidestä eri kategoriasta:

1. Taide- ja kulttuurilaitosten toiminta-avustukset (sopimuksen tehneille)
 - 1 a. Toiminta-avustus
 - 1 b. Taiteen perusopetus
2. Kulttuuri- ja taideyhteisöjen toiminta-avustukset
3. Kulttuurin harrastustoiminta-avustukset
4. Projektiavustukset
5. Projektiavustukset osallisuuden, yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin edistämiseen

Henkilökohtaisia apurahoja voi hakea kahdesta eri kategoriasta:

6. Taideapurahat
7. Aboa-apuraha

Sopimuksen tehneet: kategoria 1, taide- ja kulttuurilaitosten toiminta-avustukset

Sopimuksen tehneisiin toimijoihin kuuluu turkulaisia ammattitaiteilijoiden yhdistyksiä ja kulttuurilaitoksia, jotka ovat osoittaneet toimintansa vakiintuneeksi osaksi kaupungin kulttuurituotannon kenttää, ja jotka tukevat ammattilaisten työllistymistä tai ammattilaisten työn esille tuomista. Arvioinnin perusteena ovat taiteellisen laadun ja kokemuksen lisäksi vakiintunut toiminta, toiminnan pitkäjänteinen kehittäminen, jatkuvuus, yhteistyö muiden toimijoiden kanssa sekä muun rahoituksen laajuus.

Taiteen perusopetuksen avustukset on tarkoitettu sopimuksen tehneille toimijoille, joiden opetussuunnitelman kulttuurilautakunta on hyväksynyt. Arvioinnin perusteena ovat taiteellisen laadun ja kokemuksen lisäksi vakiintunut toiminta, toiminnan pitkäjänteinen kehittäminen ja jatkuvuus.

Sopimuskausi on kolmevuotinen, seuraava kausi on vuosille 2016–2018. Uusia sopimuskumppaneita ei oteta kesken sopimuskauden. Vapaa-aikatoimialan hallinto voi kutsua yhdistyksiä sopimusneuvotteluihin tai toimintansa vakiintuneeksi osoittanut taho voi hakea sopimusneuvotteluihin vapaamuotoisella anomuksella.

Ammattilaiset: Kategoria 2, kulttuuri- ja taideyhteisöjen toiminta-avustukset

Avustus on tarkoitettu turkulaisille yhdistyksille ja työryhmille, joiden taiteellista toimintaa ei tueta taide- ja kulttuurilaitosten toiminta-avustuksista (kategoria 1). Arvioinnin perusteena on kokemus ja

tunnustus taiteellisesta työstä. Pää tavoitteena on tukea ammattilaisten työskentelyä. Avustus on tarkoitettu ainoastaan taiteellisen sisällön tuottamiseen, ei muihin kiinteisiin kuluihin, kuten vuokrakuluihin tai laitehankintoihin.

Harrastajat: kategoria 3, harrastustoiminta-avustukset

Avustus on tarkoitettu turkulaisille taide- ja kulttuurityötä tekeville harrastusyhdistyksille ja -työryhmille, jotka tuottavat yleisölle avoimia tapahtumia Turussa. Avustus on tarkoitettu ainoastaan taiteellisen sisällön tuottamiseen, ei muihin kiinteisiin kuluihin, kuten vuokrakuluihin tai laitehankintoihin, esiintymisasuihin tai -matkoihin. Avustusta ei ole tarkoitettu kaupunginosayhdistyksille. Arvioinnin perusteena on asukkaiden hyvinvoinnin lisääminen, harrastaja- ja osallistujamäärät sekä toiminnan laatu.

Ammattilaiset: Kategoria 4, projektiavustukset

Avustus on tarkoitettu turkulaisille taiteilijaryhmille uusien ja innovatiivisten projektien toteuttamiseen. Avustus on kertaluontoinen ja tarkoitettu ensisijaisesti ammattilaisryhmille. Avustus on tarkoitettu ainoastaan taiteellisen sisällön tuottamiseen, ei muihin kiinteisiin kuluihin, kuten vuokrakuluihin tai laitehankintoihin. Projektiavustusta ei ole tarkoitettu toimijan, kuten yhdistyksen, yleisen toiminnan rahoittamiseen. Projektin tulee tuottaa taiteellinen tulos Turun kaupunkiin tai sen tulee luoda uusia malleja kulttuuripalveluiden tuottamiseen. Arvioinnin perusteena on taiteellisen laadun lisäksi innovatiivisuus, kaupungin vetovoiman lisääminen sekä projektin monipuolisuus, yhteistyö muiden toimijoiden kanssa sekä yhteistyökumppaneiden määrä. Projektiavustusta ei pääsääntöisesti myönnetä sellaiselle yhdistykselle tai taiteilijalle, joka saa jo avustusta tai apurahaa jostakin muusta kategoriasta.

Ammattilaiset: Kategoria 5, projektiavustukset osallisuuden, yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin edistämiseen

Avustus on tarkoitettu turkulaisille yhdistyksille ja työryhmille projekteihin, joilla edistetään asukkaiden osallisuutta, yhteisöllisyyttä, hyvinvointia tai sosiaalista tasavertaisuutta taiteen ja kulttuurin keinoin. Arvioinnin perusteena ovat projektin sosiaalinen ja yhteisöllinen vaikuttavuus, yhteistyökumppaneiden laaja-alaisuus ja määrä sekä toiminnalla tuotettavat pitkäkestoiset vaikutukset. Avustushakemuksessa arvioidaan erityisesti kohderyhmän/asukkaiden osallistaminen toiminnan suunnitteluun, sekä miten projektissa toteutetun toiminnan on suunniteltu juurtuvan osaksi toimijan tai toimijoiden perustoimintaa tai muulla tavoin jatkuvan rahoituskauden jälkeen. Projekti voi olla suunnattu tietylle asuinalueelle/lähiöön tai kohderyhmälle, kuten ikä-, kulttuuri-, sosiaali- tai kieliryhmälle. Vuonna 2016 painopisteinä ovat asuinalueilla ja lähiöissä toteutettavat hankkeet sekä monikulttuurisuutta edistävät projektit. Myönteisen rahoituspäätöksen saaneita projekteja saatetaan ohjata viestintä- tai suunnittelu-yhteistyöhön kaupungin vapaa-aikatoimialan aluutiimien kanssa.

Ammattilaiset: Kategoria 6 henkilökohtaiset taideapurahat

Henkilökohtaiset apurahat on tarkoitettu turkulaisille ammattitaiteilijoille taidealasta riippumatta. Apurahojen jakoperiaatteina ovat ammattilaisuus, taiteelliset perusteet sekä näyttö aiemmasta taiteellisesta työskentelystä. Apurahat on tarkoitettu ainoastaan taiteellisen sisällön tuottamiseen, ei muihin kuluihin, kuten tilavuokriin, matkoihin, laitehankintoihin, tallenteisiin, julkaisuihin, opintoihin, lopputöihin tai opinnäytteisiin. Apurahaa ei myönnetä samalle taiteilijalle kahta kertaa peräkkäin eikä henkilöille, joilla on yksi- tai monivuotinen valtion apuraha.

Ammattilaiset: Katgoria 7 Aboa-apuraha

Vuosittain myönnetään yhdelle turkulaiselle ammattitaiteilijalle alasta riippumatta Aboa-apuraha, joka on vuoden työskentelyapuraha. Apurahan suuruus vaihtuu vuosittain Taiteen edistämiskeskuksen vahvistuksen mukaisesti. Apurahaan kuuluu mahdollisuuksien mukaan taiteellisen tuotoksen saaminen esille Turun kaupungin taidelaitoksissa. Vaihtoehtoisesti työn tulos voi olla muulla tavoin näkyvä osa Turun kaupungin kulttuuritarjontaa. Arvioinnin perusteena on taiteellinen laatu, ansioituminen ja kaupungin vetovoimaisuuden lisääminen.